Regulamin wyboru projektów

w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027
Priorytet 2 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku
Działanie 2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych

Inny Instrument Terytorialny Subregionu Wrocławskiego

Nabór niekonkurencyjny nr FEDS.02.01-IZ.00-227/25

Wrocław, marzec 2025

1. Słownik skrótów i pojęć ... 3
2. Postanowienia ogólne ... 7
3. Typ projektu podlegający dofinansowaniu ... 9
4. Wnioskodawca / Beneficjent oraz Partner ... 14
5. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze ... 15
6. Zasady finansowania projektu ... 16
7. Kwalifikowalność projektu i wydatków ... 24
8. Pomoc publiczna i pomoc de minimis ... 24
9. Polityka ochrony środowiska ... 28
10. Realizacja zasad horyzontalnych ... 30
11. Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego ... 35
12. Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia ... 37
13. Wskaźniki produktu i rezultatu ... 39
14. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu wraz z wykazem załączników do wniosku o dofinansowanie projektu ... 41
15. Procedura oceny projektów ... 44
16. Forma i sposób komunikacji między Wnioskodawcą a ION ... 48
17. Sytuacje, w których nabór może zostać unieważniony lub ION może zmienić Regulamin ... 51
18. Wzór umowy o dofinansowanie projektu oraz czynności wymagane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie ... 52
19. Środki odwoławcze przysługujące Wnioskodawcy ... 59
20. Komunikacja i Widoczność (obowiązki informacyjno-promocyjne) ... 59
21. Kontrola ... 59
22. Podstawy prawne oraz inne ważne dokumenty ... 59
23. Załączniki do Regulaminu ... 62

1. Słownik skrótów i pojęć

Beneficjent – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego; w rozumieniu niniejszego Regulaminu (również) strona umowy o dofinansowanie projektu;

CST2021 – należy przez to rozumieć centralny system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt. 29 ustawy wdrożeniowej;

Dofinansowanie – finansowanie UE oraz współfinansowanie krajowe z budżetu państwa w ramach Kontraktu Programowego (jeśli dotyczy), przyznane na podstawie umowy o dofinansowaniu projektu, lub ze środków funduszy celowych, o ile tak stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu;

DNSH - ang. do no significant harm – tzw. zasada „nie czyń znaczącej szkody" środowisku, której wymóg wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Oznacza niewspieranie ani nieprowadzenie działalności gospodarczej, która czyni poważne szkody dla któregokolwiek z celów środowiskowych, w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852;

EFSiI - Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

ePUAP – elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej;

FEDS 2021-2027– Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

Fiszka projektowa – fiszka projektowa na potrzeby opiniowania Strategii ZIT/IIT w zakresie możliwości finansowania przedsięwzięć w ramach FEDS 2021-2027;

ION – Instytucja Organizująca Nabór;

Instrukcja - Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027" (FEDS 2021-2027) w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, obowiązująca dla naborów ogłaszanych przez Instytucję Zarządzającą FEDS 2021-2027;

IZ FEDS 2021-2027 – Instytucja Zarządzająca Funduszami Europejskimi dla Dolnego Śląska 2021-2027;

JST – jednostka samorządu terytorialnego;

KE – Komisja Europejska;

KM FEDS 2021-2027– Komitet Monitorujący Programem Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

KOP – Komisja Oceny Projektów;

Koszty bezpośrednie - koszty, które są bezpośrednio powiązane z realizacją projektu, przy czym bezpośrednie powiązanie z projektem można udokumentować;

Koszty pośrednie - koszty niezbędne do realizacji projektu, których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu projektu, w szczególności koszty administracyjne związane z obsługą projektu, która nie wymaga podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu. Katalog kosztów pośrednich określa Regulamin;

MFiPR – Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej;

Mechanizm racjonalnych usprawnień – mechanizm, o którym mowa w „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027" (https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/prawo-i-dokumenty/wytyczne/wytyczne-dotyczace-realizacji-zasad-rownosciowych-w-ramach-funduszy-unijnych-na-lata-2021-2027/), tj. możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projektach realizowanych z polityki spójności (w charakterze uczestnika lub personelu projektu) osoby z niepełnosprawnością;

OOŚ – ocena oddziaływania na środowisko;

Operacja/projekt o znaczeniu strategicznym – zgodnie z art. 2 pkt 5 rozporządzenia ogólnego, oznacza operację, która wnosi znaczący wkład w osiąganie celów programu i która podlega szczególnym środkom dotyczącym monitorowania i komunikacji;

Operator – zgodnie z „Wytycznymi dotyczącymi zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027" (https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/prawo-i-dokumenty/wytyczne/wytyczne-dotyczace-zagadnien-zwiazanych-z-przygotowaniem-projektow-inwestycyjnych-w-tym-hybrydowych-na-lata-2021-2027/), to podmiot odpowiedzialny za eksploatację majątku powstałego lub zmodernizowanego w wyniku zrealizowanych przez beneficjenta umów związanych z przeprowadzanym projektem inwestycyjnym. Operator może stać się właścicielem majątku wytworzonego w ramach powyższych umów, z poszanowaniem zasady trwałości projektu;

Opieka długoterminowa, opieka instytucjonalna – zgodnie z definicjami zawartymi w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 (wersja z 6 grudnia 2023 r. obowiązująca w dniu ogłoszenia naboru);

Partner – podmiot w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej, który jest wymieniony w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z Beneficjentem (i ewentualnie innymi Partnerami) projekt na warunkach określonych w umowie o dofinansowaniu projektu i porozumieniu albo umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, bez którego realizacja projektu nie byłaby możliwa. W CST2021 Partner określony jest jako „Realizator";

Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków - należy przez to rozumieć jednostkę organizacyjną Beneficjenta lub Partnera bądź inny podmiot uczestniczący w realizacji projektu;

Pomoc de minimis – pomoc państwa, która ze względu na swoją ograniczoną wielkość nie wymaga jej wcześniejszego notyfikowania do Komisji Europejskiej. Pułap pomocy de minimis brutto wynosi 300 000,00 euro na jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat;

Pomoc publiczna – pomoc państwa zgodna z kryteriami określonymi w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

– występuje transfer środków publicznych,

– podmiot uzyskuje korzyść ekonomiczną,

– wsparcie ma charakter selektywny, tzn. uprzywilejowuje określony/e podmiot(y) albo produkcję określonych towarów,

– grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję na rynku unijnym oraz wpływa na wymianę handlową między krajami członkowskimi UE;

Porozumienie paryskie - plan działań mających ograniczyć globalne ocieplenie;

Portal – portal internetowy, o którym mowa w art. 46 lit. b rozporządzenia ogólnego (https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/);

Projekt – przedsięwzięcie w rozumieniu art. 2 pkt 22 ustawy wdrożeniowej;

Projekt partnerski – projekt w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej;

Przedsiębiorstwo - w odniesieniu do zagadnień związanych z pomocą publiczną i pomocą de minimis, definiowane zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;

PZP – Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320);

Realizator – należy przez to rozumieć partnera lub podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków pod warunkiem, że spełnia wymogi regulaminu wyboru projektów;

Regulamin – Regulamin wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

Rozporządzenie ogólne - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.);

SZOP – szczegółowy opis priorytetów programu FEDS 2021-2027 – dokument przygotowany i przyjęty przez IZ FEDS 2021-2027, określający w szczególności zakres działań realizowanych w ramach poszczególnych priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027;

SL2021 – aplikacja która zapewnia m.in. obsługę procesu rozliczania projektu i komunikację pomiędzy beneficjentem a Instytucją Zarządzającą - wchodząca w skład CST2021;

Strategia IIT SW - Strategia Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego;

Strona internetowa FEDS 2021-2027/Strona internetowa Programu - oznacza to stronę dostępną pod adresem: https://funduszeuedolnoslaskie.pl/

UE – Unia Europejska;

UMWD – Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego;

Ustawa wdrożeniowa – ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U z 2022 r. poz. 1079 z późn. zm.);

Umowa Partnerstwa dla Realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce **– Programowanie perspektywy finansowej 2021-2027** – dokument przyjęty przez Komisję Europejską 30 czerwca 2022 r., określający współpracę UE z Polską;

Umowa o dofinansowanie projektu – umowa o dofinansowanie projektu w rozumieniu art. 2 pkt 32 lit. a lub lit. b ustawy wdrożeniowej;

WOD/Wniosek o dofinansowanie projektu – wypełniony formularz wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami. Załączniki stanowią integralną część wniosku o dofinansowanie projektu;

WOD2021 - aplikacja wspierająca proces wyboru projektów do dofinansowania, wchodząca w skład CST2021, umożliwiająca w szczególności złożenie wniosku o dofinansowanie projektu;

Wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu;

IIT SW – Inny Instrument Terytorialny Subregionu Wrocławskiego;

ZWD – Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

2. Postanowienia ogólne

Instytucją Organizującą Nabór (ION) jest Zarząd Województwa Dolnośląskiego (ZWD), pełniący funkcję Instytucji Zarządzającej FEDS 2021-2027 (IZ FEDS 2021-2027).

Zadania związane z naborem realizuje Departament Funduszy Europejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego – ul. Mazowiecka 17, 50-412 Wrocław.

Regulamin określa cel i zakres naboru, zasady jego organizacji, warunki uczestnictwa, sposób wyboru projektów oraz pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowywania wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Cel szczegółowy EFRR/FS.CP2.I - Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych, Priorytet 2 Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku, Działanie 2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych:

Typ 2.1 A - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych.

Nabór FEDS.02.01-IZ.00-227/25 przeprowadzany w trybie niekonkurencyjnym, ogłaszany na następujące projekty realizowane na obszarze IIT Subregionu Wrocławskiego (IIT SW) ujęte na liście podstawowej zaopiniowanej pozytywnie przez IZ FEDS 2021-2027[1] i obowiązującej Strategii IIT SW oraz w obowiązującym Porozumieniu terytorialnym w sprawie określenia zasad realizacji projektów strategicznych w ramach danego instrumentu terytorialnego:

1. **Termomodernizacja budynku oświatowego w Gminie Przeworno wraz z wymianą źródła ciepła oraz montażem systemów OZE**
2. **Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację trzech budynków świetlic wiejskich na terenie gminy Borów z elementami OZE**
3. **Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Gminy Kostomłoty**
4. **Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kondratowicach**

Regulamin oraz wszystkie niezbędne dokumenty do złożenia wniosku w odpowiedzi na nabór niekonkurencyjny nr **FEDS.02.01-IZ.00-227/25** są dostępne na stronie internetowej https://funduszeuedolnoslaskie.pl/nabory.

Przystąpienie do naboru jest równoznaczne z akceptacją przez Wnioskodawcę postanowień Regulaminu.

W kwestiach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem, zastosowanie mają odpowiednie przepisy prawa polskiego i Unii Europejskiej. Wszelkie terminy realizacji określonych czynności wskazane w Regulaminie, jeśli nie wskazano inaczej, wyrażone są w dniach kalendarzowych. Jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub w sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

[1] Posiadająca pozytywną opinię Zarządu Województwa w zakresie możliwości finasowania Strategii IIT SW w ramach programu FEDS 2021-2027

Informacje w zakresie przetwarzania danych osobowych znajdują się w Klauzuli informacyjnej RODO dla wnioskodawców, dostępnej na ww. stronie internetowej naboru, o następującej treści:

KLAUZULA INFORMACYJNA RODO DLA WNIOSKODAWCÓW

Zgodnie z art. 13 i 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) informujmy, że:

1) Administratorem Pani/Pana danych jest Marszałek Województwa Dolnośląskiego z siedzibą we Wrocławiu, ul. Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław.
2) Została wyznaczona osoba do kontaktu w sprawie przetwarzania danych osobowych (inspektor ochrony danych), adres email: inspektor@dolnyslask.pl.
3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane są/będą w celu przeprowadzenia weryfikacji wniosku o dofinansowanie, zawarciu umowy/porozumienia / podjęcia decyzji o dofinansowaniu, monitorowania, sprawozdawczości, komunikacji, publikacji, ewaluacji, audytów oraz wypełnienia obowiązku archiwizacji dokumentów.
4) Podstawami prawnymi przetwarzania danych osobowych w ww. celach są:
   a) zawarcie umowy lub działania prowadzące do zawarcia takiej umowy, na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b RODO – jeśli dotyczy,
   b) wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze, na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w związku z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (zwaną dalej ustawą wdrożeniową), art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. U. UE. L. z 2021 r. Nr 231, str. 159 z późn. zm.) oraz w związku z art. 6 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,
   c) prawnie uzasadniony interes Administratora polegający na konieczności przetwarzania danych osobowych dla celów związanych z zawarciem umowy/porozumienia/podjęciem decyzji o dofinasowaniu (prawidłowym oznaczeniem Stron), realizacją umowy/porozumienia/decyzji o dofinasowaniu (zapewnienie bieżącego kontaktu pomiędzy przedstawicielami Stron) na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f RODO.
5) Źródłem pochodzenia danych osobowych jest wniosek o dofinasowanie. Kategorie odnośnych danych osobowych obejmują dane takie jak imię i nazwisko, adres poczty e-mail, numer telefonu, a także mogą obejmować inne dane, niezbędne do realizacji ww. celów, ujawnione w toku realizacji.

6) Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa, w tym przede wszystkim podmioty wskazane w art. 89 ustawy wdrożeniowej.
7) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji ww. celów, a w szczególności do czasu rozliczenia i zamknięcia programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz do czasu zakończenia archiwizacji dokumentacji.
8) Posiada Pani/Pan prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo ich sprostowania, ograniczenia przetwarzania, prawo wniesienia sprzeciwu.
9) Ma Pani/Pan prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
10) Podanie danych jest konieczne do złożenia wniosku o dofinansowanie oraz w przypadku wyboru projektu do dofinansowania – zawarcia umowy/porozumienia/ podjęcia decyzji o dofinansowaniu. Konsekwencją niepodania danych będzie brak możliwości zarejestrowania się jako użytkownik WOD2021/CST2021, brak możliwości złożenia wniosku o dofinansowanie oraz brak możliwości udzielenia wsparcia.
11) Pani/Pana dane nie będą wykorzystywane do zautomatyzowanego podejmowania decyzji w tym profilowania, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia.

Sposób wyboru projektów

Wybór projektów do dofinansowania przeprowadzany jest z zachowaniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego traktowania wnioskodawców, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

Wybór projektów do dofinansowania następuje w sposób **niekonkurencyjny** o którym mowa w art. 44 ust. 1 i ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Celem naboru jest wybór do dofinansowania projektów wskazanych w Regulaminie w pkt 2 Postanowienia ogólne.

W przypadku wyboru projektu do dofinansowania, wniosek o dofinansowanie, projektu podpisany przez Beneficjenta będzie załącznikiem do umowy o dofinansowanie projektu.

3. Typ projektu podlegający dofinansowaniu

Ogłoszony nabór dotyczy następującego typu projektów:

Typ 2.1 A - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych.

Zakres wsparcia obejmuje m.in.:
2.1 A - kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych, tj. budynków JST, jednostek organizacyjnych JST; ponadto budynków organizacji

pozarządowych i LGD prowadzących działalność pożytku publicznego tj. posiadające status organizacji pożytku publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie tj. posiadających wpis w KRS potwierdzający powyższe) oraz podmiotów ekonomii społecznej (określonych w ustawie o ekonomii społecznej). Budynki mieszkalne nie kwalifikują się do wsparcia w naborze, jeśli budynek publiczny jest w części również budynkiem mieszkalnym, może być przedmiotem projektu, o ile część mieszkalna stanowi mniej niż połowę powierzchni budynku, a wydatki na tę cześć są proporcjonalnie niekwalifikowalne.

Budynki zamieszkania zbiorowego (przeznaczone do okresowego pobytu ludzi, np. internat) spełniające te warunki również traktowane są jako publiczne (z wyłączeniem budynków, w których świadczone są usługi opieki długoterminowej w formie instytucjonalnej) obejmująca:

1) ocieplenie/docieplenie przegród (ścian i/lub stropów i/lub dachów), i/lub
2) wymianę okien i/lub drzwi, i/lub
3) modernizację systemu wentylacji,
4) modernizację / wymianę instalacji grzewczych / chłodzących ze źródłami ciepła (bez możliwości realizacji projektów polegających tylko na wymianie źródeł ciepła),
5) modernizację instalacji pozyskiwania ciepłej wody użytkowej (CWU),
6) instalacje OZE,
7) zastosowanie systemów zarządzania i magazynowania energii.

Projekt musi realizować co najmniej jeden z elementów wskazanych w punktach 1 – 3. Pozostałe elementy (wskazane w punktach 4-7) są fakultatywne. Każdy realizowany w ramach projektu element (spośród wyżej wymienionych) musi być bezpośrednio wskazany w audycie energetycznym.
W ramach projektu mogą być realizowane także inne elementy o ile zostały wskazane w wariancie optymalnym w audycie energetycznym.
Audyt powinien być sporządzony nie wcześniej niż dwa lata licząc od roku, w którym ogłoszono nabór (n – 2).

Należy przyjąć minimalny próg oszczędności energii pierwotnej, na **poziomie nie niższym niż 30%** (dla każdego budynku w projekcie) potwierdzony wymaganym audytem energetycznym. Budynki zabytkowe muszą wykazać oszczędność energii pierwotnej, jednak bez obowiązku osiągnięcia wskazanego limitu.

Moc fakultatywnej instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z OZE musi wynikać z aktualnego audytu energetycznego.

Wymiana źródeł ciepła (z ewentualną modernizacją całego systemu ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) nie może stanowić jedynego elementu projektu. Musi ona wynikać z audytu energetycznego i stanowić element kompleksowej termomodernizacji (np. ocieplenie ścian + wymiana źródła ciepła albo wymiana okien + wymiana źródła ciepła). Realizowana może być tylko zgodnie z **następującą hierarchią**:

1) OZE (np. pompy ciepła, kotły i ogrzewacze na biomasę z wykluczeniem urządzeń spalających pierwotną biomasę leśną),
2) ciepło (w tym chłód) sieciowe,
3) gdy powyższe będzie technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe (z uwzględnieniem poniższych zastrzeżeń).

Nie dopuszcza się:

- wymiany starszych urządzeń zasilanych paliwami gazowymi na nowe, zasilane gazem,
- wymiany starych kotłów i ogrzewaczy na nowe kotły i ogrzewacze na biomasę jeśli umożliwiają instalację rusztu awaryjnego oraz nie posiadają automatycznego podajnika paliwa,
- stosowania urządzeń nie odpowiadających aktualnie obowiązującym normom (wynikającym z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią),
- stosowania urządzeń zasilanych węglem, olejem (bez względu na normy jakie spełniają),
- w projektach objętych w całości lub częściowo pomocą publiczną (art. 38a GBER) nie dopuszcza się wymiany źródeł ciepła na źródła zasilane gazem (ze względu na wymóg indywidualnej notyfikacji takiej pomocy w Komisji Europejskiej).

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. h Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności, wsparcia z EFRR nie udziela się m.in. na:

inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania paliw kopalnych, z wyjątkiem określonym w rozporządzeniu, tj. z wyjątkiem inwestycji w wymianę instalacji zasilanych węglem kamiennym, torfem, węglem brunatnym lub łupkami bitumicznymi, na kotły i systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych, o ile wybrane zostaną do dofinansowania przez instytucję zarządzającą do dnia 31 grudnia 2025 r.

Prace termomodernizacyjne muszą być wykonane z uwzględnieniem zachowania trwałych warunków siedliskowych dla ptaków i/lub nietoperzy zamieszkujących dany obiekt.

Przed przystąpieniem do prac należy we współpracy ze specjalistą ornitologiem i chiropterologiem dokonać przeglądu budynku pod kątem występowania miejsc gniazdowania i schronień zwierząt (ptaków i nietoperzy). W przypadku potwierdzenia ich obecności prace należy prowadzić w terminach wyznaczonych przez ww. specjalistów. Ponadto w przypadku, gdy konieczne będzie zniszczenie miejsc gniazdowania lub siedlisk ptaków, a także miejsc rozrodu nietoperzy, należy uzyskać stosowne zezwolenie na czynności zakazane w stosunku do chronionych gatunków zwierząt - zgodnie z zapisami art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zakres i sposób wykonania kompensacji (np. instalacja budek

lęgowych dla ptaków lub schronień dla nietoperzy) winni ustalić specjaliści wykonujący przegląd budynku pod kątem występowania miejsc gniazdowania i schronień zwierząt. Wydatki na kompensację nakazaną decyzją administracyjną stanowią wydatek kwalifikowalny.

Wnioskodawca zobligowany jest wskazać we wniosku, w jaki sposób planuje chronić lub chronione są ptaki i nietoperze lub że nie stwierdzono ich obecności.

Wydatki (tj. koszty bezpośrednie i przypisane im koszty pośrednie) dotyczące działań edukacyjnych / doradczych w zakresie ekologii, adaptacji do zmian klimatu i budowania świadomości na temat gospodarki niskoemisyjnej (np. usługa doradcza, tablica informacyjna) mogą być prowadzone wyłącznie jako element uzupełniający w projekcie – maksymalnie do wartości 5% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w projekcie (w zakresie kosztów bezpośrednich wydatki muszą być przypisane do odrębnej kategorii kosztów bezpośrednich, właściwej ze względu na charakter wydatku, np. Usługa zewnętrzna, Środki trwałe/Dostawy itp.). Ww. działania muszą dotyczyć przedmiotu projektu a nie np. ekologii w znaczeniu ogólnym.

Dofinansowanie zakupu środka trwałego/wyposażenia musi być uzasadnione ekonomicznie i celowe, tj. nie znajduje uzasadnienia dofinansowania zakupu środków trwałych/wyposażenia w celu przeprowadzenia wydarzeń, szkoleń i innych działań o charakterze jednostkowym/nie będących stałym „elementem" projektu.

Do 15% kosztów kwalifikowalnych w projekcie mogą stanowić wydatki (tj. koszty bezpośrednie i przypisane im koszty pośrednie) związane z budynkiem ale nie przewidziane w audycie energetycznym (ale wyłącznie przyczyniające się do realizacji celu projektu), dotyczące dostosowania budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. windy), zastosowanie elementów zielonej infrastruktury (zielone ściany, dachy itp.), windy oraz wkład niepieniężny.

Zgodnie z Umową Partnerstwa: „W przypadku projektów kompleksowych wspierane mogą być także uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych, jeżeli realizują szersze cele Europejskiego Zielonego Ładu, w tym strategii na rzecz Fali renowacji jak rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany) rozwój elektomobilności, rozwiązania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym, infrastrukturę związaną z dostępnością. Dodatkowe elementy wykraczające poza koszty wynikające z rekomendacji audytu energetycznego (stanowiące koszty bezpośrednie i pośrednie) mogą stanowić max. 15% kosztów kwalifikowanych projektu."

Limit nie dotyczy ww. działań edukacyjnych / doradczych, nadzorów a także wszelkiego rodzaju dokumentacji.

Wybrany w audycie energetycznym wariant realizacyjny musi uwzględniać kryterium kosztowe odnoszące się do uzyskanych efektów (np. redukcji zapotrzebowania na energię) w stosunku do nakładów finansowych (w audycie powinna być analiza opcji uwzględniająca nakłady i efekty).

Warunki dostępu:

1) **budynki zabytkowe** (budynki indywidualnie wpisane do rejestru/wykazu zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub gminnej ewidencji zabytków);

2) pozostałe budynki publiczne jeśli **znajdują się na terenie gminy, gdzie wskaźnik dochodów podatkowych gminy (G) jest niższy od średniej ważonej dla województwa** (wykaz przyjęty uchwałą nr 2 Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie zatwierdzenia Metodyki wyznaczenia uprawnionych wnioskodawców w ramach celu szczegółowego 2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych do wsparcia w formie dotacji na działania związane z efektywnością energetyczną w programie Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021 – 2027), stanowiący załącznik nr 3 do Regulaminu.

Niekwalifikowane są wydatki związane z opieką długoterminową.

Jeśli usługi opieki długoterminowej w formie instytucjonalnej świadczone są w części budynku, możliwa jest realizacja projektu pod warunkiem proporcjonalnego wyłączenia z kwalifikowalności wydatków związanych z tymi usługami, np. jeśli w jednym budynku znajduje się szpital i zakład opiekuńczo – leczniczy (ZOL), należy wyłączyć z kwalifikowalności wydatki w części przypadającej na ZOL.

Kategorie interwencji (dziedzina projektu):

044 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające,

045 - Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną lub działania w zakresie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, projekty demonstracyjne i działania wspierające zgodne z kryteriami efektywności energetycznej.

Wyboru kategorii interwencji należy dokonać w oparciu o poniższe kryterium:

Spełnienie kryterium efektywności energetycznej (kategoria 045) ma miejsce, jeżeli celem jest osiągnięcie co najmniej:

a) 30% oszczędności energii pierwotnej (tj. co najmniej renowacja o średnim poziomie gruntowności, zgodnie z zaleceniem Komisji (UE) 2019/786)

lub

b) 30 % redukcji bezpośrednich i pośrednich emisji gazów cieplarnianych w porównaniu z emisjami ex ante.

Efektywność energetyczną należy zweryfikować w odniesieniu do budynku, w oparciu o audyt energetyczny. W przypadku, gdy przedmiotem projektu jest kilka budynków, należy je przypisać (pogrupować) do właściwej kategorii interwencji i we wniosku wskazać dominującą pod względem wartości (np. jeśli projekt obejmuje 3 budynki i koszt termomodernizacji każdego z nich to 100 000 zł, a 2 z nich spełniają kryteria efektywności energetycznej to należy wybrać kategorię 045 dla projektu).

Dofinansowanie nie może być przyznane na projekt zakończony zgodnie z art. 63 ust. 6 rozporządzenia ogólnego tj. fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony przed

przedłożeniem ION wniosku o dofinansowanie projektu, niezależnie od tego, czy dokonano wszystkich powiązanych płatności.

Przez projekt fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony należy rozumieć projekt, dla którego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie projektu nastąpił odbiór ostatnich robót, dostaw lub usług przewidzianych do realizacji w jego zakresie rzeczowym.

W przypadku projektów objętych pomocą publiczną z efektem zachęty, projekt nie może być rozpoczęty przed złożeniem wniosku o dofinansowanie (zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac).

4. **Wnioskodawca / Beneficjent oraz Partner**

Wnioskodawcą/Beneficjentem będą:

1. **Termomodernizacja budynku oświatowego w Gminie Przeworno wraz z wymianą źródła ciepła oraz montażem systemów OZE – Gmina Przeworno**
2. **Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację trzech budynków świetlic wiejskich na terenie gminy Borów z elementami OZE – Gmina Borów**
3. **Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Gminy Kostomłoty - Gmina Kostomłoty**
4. **Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kondratowicach – Gmina Kondratowice**

Partnerem w projekcie mogą być tylko podmioty wskazane poniżej (z zastrzeżeniem warunków udzielania pomocy publicznej w projektach partnerskich):

- Jednostki Samorządu Terytorialnego, w tym związki i stowarzyszenia JST,
- jednostki organizacyjne działające w imieniu Jednostek Samorządu Terytorialnego[2],
- organizacje pozarządowe,
- Lokalne Grupy Działania,
- podmioty ekonomii społecznej,
- podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego.

W realizacji projektu może brać udział Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków. Podmiotem takim jest przede wszystkim jednostka organizacyjna

[2] Jednostką organizacyjną działającą w imieniu JST będzie:
1) każda jednostka utworzona przez JST dla realizacji zadań ustawowych, wyodrębniona prawnie lub niewyodrębniona, posiadająca osobowość prawną lub nie posiadająca osobowości prawnej, a w przypadku podmiotów prawa handlowego, posiadająca co najmniej 50% udziałów;
2) każda jednostka organizacyjna (posiadająca osobowość prawną) działająca w imieniu JST na podstawie pełnomocnictwa**.**

Wnioskodawcy (Beneficjenta) / Partnera. Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków musi być wskazany we wniosku o dofinansowanie projektu jako Realizator.

W ramach naboru o dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty:

a) które zostały wykluczone z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, na podstawie art. 207 ustawy o finansach publicznych;
b) które ubiegają się o wsparcie stanowiące pomoc publiczną, na których ciąży obowiązek zwrotu pomocy publicznej wynikający z decyzji KE uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 107 TFUE;
c) karane na mocy zapisów ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej, zakazem dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
d) karane na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary;
e) przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji w rozumieniu unijnych przepisów dotyczących pomocy państwa;
f) które pozostają pod zarządem komisarycznym lub znajdują się w toku likwidacji lub znajdują się w toku postępowania upadłościowego lub wobec których sąd oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe lub znajdują się w toku postępowania naprawczego;
g) jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz podmioty kontrolowane lub zależne od JST, na terenie której obowiązują dyskryminujące akty prawa miejscowego ustanowione przez organy tej JST oraz prawomocne wyroki sądów w sprawie naruszenia przepisów antydyskryminacyjnych zgodnie z art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060.

Powyższe wykluczenia dotyczą zarówno Wnioskodawców / Beneficjentów, jak również Partnerów projektu i Podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków.

5. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w naborze

Alokacja przeznaczona na nabór wynosi łącznie: **4 741 641 PLN**, w tym **EFRR: 4 425 528 PLN, Budżet Państwa: 316 113 PLN.**

Alokacja przeznaczona na poszczególne projekty i jednocześnie maksymalna wartość (kwota) dofinansowania UE oraz współfinansowanie z Budżetu Państwa ze środków z Kontraktu Programowego poszczególnych projektów wynosi:

1. Termomodernizacja budynku oświatowego w Gminie Przeworno wraz z wymianą źródła ciepła oraz montażem systemów OZE – **1 287 284 PLN,** w tym EFRR: 1 201 464 PLN i Budżet Państwa: 85 820 PLN
2. Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację trzech budynków świetlic wiejskich na terenie gminy Borów z elementami OZE – **1 020 172 PLN**, w tym EFRR: 952 160 PLN i Budżet Państwa: 68 012 PLN

3. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Gminy Kostomłoty - **1 193 344 PLN**, w tym EFRR: 1 113 787 PLN i Budżet Państwa: 79 557 PLN
4. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kondratowicach - **1 240 841 PLN**, w tym EFRR: 1 158 117 PLN i Budżet Państwa: 82 724 PLN

Uwaga: Projekty objęte pomocą publiczną i/lub de minimis (w tym projekty częściowo objęte pomocą publiczną i/lub de minimis) nie otrzymają współfinansowania z Budżetu Państwa.

Wybór projektów do dofinansowania uzależniony będzie od dostępności wolnych środków w działaniu 2.1 w ramach IIT SW.

Kontraktacja projektów wybranych do dofinansowania uzależniona będzie od wysokości limitu „L" (limitu dostępnej alokacji) w działaniu 2.1 w ramach IIT SW – zgodnie z art. 18 Kontraktu Programowego.

Po rozstrzygnięciu naboru ION może zwiększyć kwotę przeznaczoną na dofinansowanie projektów w naborze (pod warunkiem dostępności wolnych środków w działaniu 2.1 w ramach IIT SW).

6. Zasady finansowania projektu

1) **Okres realizacji projektu**

Najpóźniejszy termin zakończenia realizacji projektów:

1. Termomodernizacja budynku oświatowego w Gminie Przeworno wraz z wymianą źródła ciepła oraz montażem systemów OZE – **30.06.2026**
2. Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację trzech budynków świetlic wiejskich na terenie gminy Borów z elementami OZE - **30.06.2026**
3. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Gminy Kostomłoty - **30.09.2026**
4. Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kondratowicach - **30.09.2025**

Wniosek o płatność końcową należy złożyć w terminie **do 60 dni** od daty zakończenia realizacji projektu wskazanej w umowie o dofinansowanie projektu.

W uzasadnionych przypadkach na wniosek Beneficjenta ION może wyrazić zgodę na wydłużenie ww. terminów w trakcie realizacji projektu, jednak nie później niż do 31 grudnia 2029 r.

2) **Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie – nie dotyczy**

3) **Minimalna i maksymalna wartość projektu – nie dotyczy**

4) **Poziom dofinansowania projektu:**

Na etapie aplikowania o dofinansowanie kwotę dofinansowania należy wskazać w oparciu o przyjęty dla projektu jeden poziom % dofinansowania dla wszystkich pozycji budżetu:

- bez pomocy publicznej/pomocy de minimis,
- objętych tą samą podstawą udzielenia pomocy publicznej,
- objętych pomocą de minimis.

Należy stosować % z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Maksymalny poziom dofinansowania projektu wynosi:

a) w przypadku wsparcia **nieobjętego pomocą publiczną / pomocą de minimis** – do 75,00 % wydatków kwalifikowalnych;

   W przypadku wyboru projektu do dofinansowania – dofinansowanie będzie przyznane przez IZ FEDS 2021-2027 w podziale na środki UE (EFRR) i z Budżetu Państwa w ramach Kontraktu Programowego, przy czym maksymalna wysokość środków EFRR będzie wynosić 70,00% wydatków kwalifikowalnych, a Budżetu Państwa 5,00 % wydatków kwalifikowalnych. W przypadku projektu dla którego poziom dofinansowania będzie niższy, niż maksymalny dla naboru – udział środków EFRR i Budżetu Państwa zostanie proporcjonalnie obniżony w stosunku do ich maksymalnych poziomów.

b) **w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną** – intensywność pomocy publicznej z EFRR (bez Budżetu Państwa z Kontraktu Programowego) ustalana jest zgodnie z przepisami GBER w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach – art. 38a:

Podstawa poziomu dofinansowania	Mikro/Mały	Średni	Duży
Art. 38a ust. 11, 14 i 15	**do 55%**	**do 45%**	**do 35%**
Art. 38a ust. 12, 14 i 15 Jeśli inwestycja polega na instalacji lub wymianie (rozumiane też jako modernizacja) tylko jednego **rodzaju elementu budynku** zgodnie z definicją w art. 2 pkt 9 dyrektywy 2010/31/UE. Zgodnie z ww. dyrektywą: **„element budynku”** - oznacza system techniczny budynku lub element przegród zewnętrznych budynku” **„system techniczny budynku”** - oznacza urządzenia techniczne do ogrzewania, chłodzenia, wentylacji, ciepłej wody, oświetlenia budynku lub modułów budynku, lub ich kombinację; **„przegrody zewnętrzne”** - oznaczają zintegrowane elementy budynku, które oddzielają jego wnętrze od środowiska zewnętrznego. **Elementy budynku:** 1) przegrody (ściany, stropy, dachy), 2) okna, drzwi, 3) system wentylacji, 4) instalacja grzewcza / chłodząca ze źródłami ciepła, 5) instalacja pozyskiwania ciepłej wody użytkowej (CWU), 6) instalacja OZE, 7) systemy zarządzania i magazynowania energii. **Wskazany próg procentowy dofinansowania stosuje się w przypadku, gdy projekt dotyczy tylko jednego elementu z obligatoryjnych prac termomodernizacyjnych określonych w niniejszym regulaminie wyboru projektu (1 lub 2 lub 3).**	**do 50%**	**do 40%**	**do 30%**

UWAGA!
Za koszty kwalifikowalne w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną uznaje się całkowite koszty inwestycji. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej budynku, nie uznaje się za kwalifikowalne (art. 38a ust. 5).

W przypadku wszelkich takich prac łączonych określonych w art. 38a ust 7 lit. a) – f) za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji w poszczególne instalacje i urządzenia. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej lub środowiskowej, nie uznaje się za kwalifikowalne.
W tym wypadku można takie koszty finansować jako pomoc de minimis (z zastrzeżeniem warunków dot. pomocy de minimis).

W przypadku projektów partnerskich nie jest możliwe przekazywanie pomocy publicznej Partnerom i Podmiotom upoważnionym do ponoszenia wydatków (jeśli ich dotyczy) – ani przez ION ani przez Partnera wiodącego. Mogą oni otrzymać jedynie pomoc de minimis. Więcej na ten temat przedstawiono w pkt 8 Regulaminu.

Warunki kwalifikowalności w oparciu o GBER należy czytać łącznie z zapisami Regulaminu tzn. jeśli co do zasady dla budynków zabytkowych nie określono minimalnego poziomu oszczędności energii pierwotnej, o tyle – np. z godnie z art. 38a GBER ust. 6 pkt (i) – w przypadku wystąpienie pomocy publicznej poprawa charakterystyki energetycznej musi wynieść 20%.

c) **w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną** - intensywność pomocy publicznej z EFRR ustalana jest zgodnie z przepisami GBER w odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji (art. 41 GBER):

- w przypadku inwestycji w produkcję odnawialnych źródeł energii, w tym pomp ciepła zgodnych z załącznikiem VII do dyrektywy 2018/2001 i wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii;

i) **dla mikro i małych przedsiębiorców – do 65%** wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
ii) **dla średnich przedsiębiorców – do 55%** wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
iii) **dla dużych przedsiębiorstw – do 45%** wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;

- w przypadku inwestycji innych niż inwestycje w produkcję odnawialnych źródeł energii, w tym pomp ciepła zgodnych z załącznikiem VII do dyrektywy 2018/2001, wysokosprawnej kogeneracji opartej na odnawialnych źródłach energii wynosi:

i) **dla mikro i małych przedsiębiorców** – **do 50%** wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
ii) **dla średnich przedsiębiorców** – **do 40%** wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
iii) **dla dużych przedsiębiorstw – do 30%** wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem.

d) w przypadku wsparcia stanowiącego **pomoc de minimis** – **maksymalnie 70,00 %** wydatków kwalifikowalnych z EFRR (bez Budżetu Państwa z Kontraktu Programowego), przy czym:

i) całkowita kwota pomocy de minimis udzielona danemu podmiotowi (Wnioskodawcy/Beneficjentowi, Realizatorowi) w okresie trzech lat z różnych źródeł i w różnych formach wraz z wnioskowaną w ramach projektu kwotą pomocy de minimis podlega limitowi w wysokości wskazanej w przepisach prawa (patrz dodatkowo definicja „Pomoc de minimis"),

ii) do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy de minimis zastosowanie ma definicja „jednego przedsiębiorstwa", o której mowa w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

UWAGA! Zgodnie z interpretacją UOKiK wyrażoną w piśmie z dnia 28.12.2016 r. (sygn. DDO-52-736(2)/16/AKo): „gmina (w zakresie jakim prowadzi działalność gospodarczą za pośrednictwem swojego urzędu i posługując się NIP-em danego urzędu), jak i poszczególne, należące do niej jednostki gospodarcze, takie jak samorządowe instytucje kultury, zakłady budżetowe, jednostki budżetowe czy spółki działające na postawie prawa handlowego, będą dysponowały odrębnymi limitami pomocy de minimis");

iii) limit pomocy de minimis w projekcie ustalany jest odrębnie dla Wnioskodawcy/Realizatora;

iv) w projektach objętych pomocą de minimis - ION zastrzega sobie prawo do weryfikacji informacji o otrzymanej przez Wnioskodawcę i Realizatorów pomocy de minimis w oparciu o dane dostępne w systemie SUDOP (Systemie Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej, dostępnym pod adresem https://sudop.uokik.gov.pl/home). Weryfikacja ma miejsce na etapie oceny wniosku o dofinansowanie projektu, a następnie – w przypadku pozytywnej oceny i wyboru projektu do dofinansowania – przed podpisaniem i po podpisaniu umowy o dofinansowanie. Stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnej kwoty pomocy de minimis będzie skutkowało odpowiednio negatywną oceną projektu, ponowną oceną projektu i zmniejszeniem dofinansowania, uznaniem wydatków za niekwalifikowalne;

v) regulacje dotyczące pomocy de minimis dostępne są na portalu funduszy www.funduszeeuropejskie.gov.pl oraz na stronie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) https://uokik.gov.pl/ .

5) Wnioskodawca zobowiązany jest zabezpieczyć **wkład własny** w projekcie (w wysokości odpowiadającej różnicy między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu rozumianą jako % dofinansowania wydatków kwalifikowalnych), a także do zabezpieczenia środków na pokrycie wydatków niekwalifikowalnych w projekcie;

a) wkład własny może być pokryty ze środków własnych lub innych źródeł finansowania pod warunkiem, że nie wystąpi podwójne finansowanie, z zastrzeżeniem poniższych zasad;

b) źródłem finansowania wkładu własnego nie mogą być środki unijne;

c) w przypadku finansowania projektu z różnych środków pomocowych połączenie tych środków pomocowych w projekcie musi być dopuszczalne przepisami prawa, wytycznymi, regulaminami, zawartymi umowami lub innymi dokumentami określającymi zasady przyznawania tych środków pomocowych. Wydatki kwalifikowalne projektu nie mogą być przedstawione do rozliczenia w innym projekcie dofinansowanym ze środków UE. Instytucja Zarządzająca zastrzega sobie prawo wezwania Wnioskodawcy do przedstawienia stosownych dokumentów potwierdzających prawidłowość montażu finansowego projektu;

d) w przypadku wydatków finansowanych w ramach pomocy publicznej wkład własny musi być pozbawiony znamion środków publicznych (powinien pochodzić z działalności gospodarczej lub komercyjnych pożyczek / kredytów);

e) w uzasadnionych przypadkach wkład własny może zostać wniesiony w postaci niepieniężnej (z zachowaniem zasad pomocy publicznej, jeśli dotyczy):

   i) zasady wniesienia i rozliczenia wkładu niepieniężnego określają Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, niniejszy Regulamin oraz umowa o dofinansowanie projektu,

   ii) w ramach kosztów pośrednich rozliczanych za pomocą stawki ryczałtowej wkład własny uznaje się za wkład pieniężny,

   iii) we wniosku o płatność końcową beneficjent zobligowany jest rozliczyć min. 25% wartości wniesionego wkładu niepieniężnego stanowiącego wydatek kwalifikowalny w projekcie.

6) Dofinansowanie projektu stanowi wsparcie w formie dotacji. Dofinansowanie będzie przekazywane w formie zaliczki/refundacji faktycznie poniesionych i udokumentowanych wydatków kwalifikowalnych oraz w formie finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe - zgodnie z wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027, niniejszym Regulaminem oraz o umową o dofinansowanie projektu.

a) zasady udzielania zaliczek

i) maksymalny limit zaliczki w projekcie: do 90% kwoty dofinansowania, przy czym maksymalna wysokość jednej transzy zaliczki nie może przekroczyć kwoty stanowiącej 45% dofinansowania projektu;
ii) warunki udzielania i rozliczania zaliczki określa umowa o dofinansowanie projektu.

b) zasady finansowania w oparciu o stawki ryczałtowe

W naborze zastosowanie ma stawka ryczałtowa na pokrycie kosztów pośrednich projektu w wysokości do 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu (art. 54 lit a rozporządzenia ogólnego), przy czym Wnioskodawca może wybrać dowolną stawkę z poniższego zakresu:

- stawka ryczałtowa 0,5 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,

- stawka ryczałtowa 1 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,

- stawka ryczałtowa 2 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,

- stawka ryczałtowa 3 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,
- stawka ryczałtowa 4 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,
- stawka ryczałtowa 5 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,
- stawka ryczałtowa 6 % kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,
- stawka ryczałtowa 7% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,

z zastrzeżeniem poniższych warunków:

i) w ramach projektu obowiązuje jedna wybrana stawka,

ii) wybrana stawka nie podlega zmianie,

iii) wybrana stawka jest stała - nie należy jej zmniejszać ani zwiększać. Nie można też uśrednić stawek w kilku kategoriach kosztów, tak aby średnia stawka dla projektu wyniosła wybrany % stawki ryczałtowej kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich projektu,

iv) wydatki objęte kategorią kosztów pośrednich, ze względu na ich charakter, co do zasady powinny być klasyfikowane jako wydatki bieżące. W przypadku zaklasyfikowania kosztów pośrednich projektu do wydatków majątkowych, na etapie przedłożenia załączników do umowy o dofinansowanie, w tym klasyfikacji budżetowej projektu należy przedstawić uzasadnienie takiego przyporządkowania,

v) katalog kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową przedstawiono w załączniku nr 1 do Regulaminu. Nie ma możliwości rozliczania tych kosztów na podstawie faktycznie poniesionych i udokumentowanych wydatków (tj. faktur i innych dowodów księgowych), ani w oparciu o inne metody uproszczone.

vi) Zastosowanie stawki ryczałtowej w projekcie:

- o łącznym koszcie (wartość ogółem) nie przekraczającym 826 160 PLN, tj. 200 000 EUR wg kursu 4,1308[3] i jednocześnie nieobjętym w części/całości pomocą publiczną - **jest obligatoryjne**. Wnioskodawca spośród stawek wskazanych powyżej wybiera jedną stawkę ryczałtową. Wszystkie kwalifikowalne koszty bezpośrednie projektu muszą stanowić podstawę do wyliczenia kosztów pośrednich za pomocą wybranej stawki ryczałtowej. Niewskazanie w budżecie projektu kosztów pośrednich rozliczanych za pomocą ww. stawki ryczałtowej i według wskazanych zasad oznaczać będzie niespełnienie przez projekt warunków Regulaminu.

Powyższe oznacza również obligatoryjność stosowania stawki ryczałtowej w projekcie, w którym występuje pomoc de minimis (w części lub całości projektu). Podstawą do wyliczenia kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową są wszystkie kwalifikowalne koszty bezpośrednie projektu, zatem Wnioskodawca / Beneficjent zobowiązany jest tak przygotować budżet projektu, aby dofinansowanie kosztów pośrednich rozliczanych stawką ryczałtową i jednocześnie objętych pomocą de minimis oraz

[3] Do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru i dostępny na stronie https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_en)

bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu objętych pomocą de minimis nie przekroczyło dopuszczalnego przepisami prawa limitu pomocy de minimis.

Warunek odnoszący się do nieprzekroczenia limitu pomocy de minimis odnosi się również do każdego z Partnerów w projekcie/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków;

- o łącznym koszcie (wartość ogółem) przekraczającym 826 160 PLN, tj. 200 000 EUR wg kursu 4,1308[4] i jednocześnie nieobjętym w części / całości pomocą publiczną stosowanie stawki ryczałtowej na pokrycie kosztów pośrednich jest fakultatywne. Oznacza to możliwość rozliczania kosztów pośrednich stawką ryczałtową bądź uznania w całości wydatków będących w katalogu kosztów pośrednich za wydatki niekwalifikowalne. W przypadku kwalifikowania kosztów pośrednich – Wnioskodawca spośród stawek wskazanych powyżej wybiera jedną stawkę ryczałtową. Wszystkie kwalifikowalne koszty bezpośrednie projektu muszą stanowić podstawę do wyliczenia kosztów pośrednich za pomocą wybranej stawki ryczałtowej.

W przypadku zastosowania stawki ryczałtowej na pokrycie kosztów pośrednich w projekcie objętym w części / całości pomocą de minimis – zastosowanie mają takie same zasady przygotowania budżetu projektu, jak dla projektów o łącznym koszcie (wartość ogółem) nieprzekraczającym **826 160 PLN, tj. 200 000 EUR wg kursu 4,1308**[5], w których występuje pomoc de minimis;

- **objętym pomocą publiczną** (w części lub całości), **niezależnie od łącznego kosztu** (wartości ogółem) projektu – jest fakultatywne, z zastrzeżeniem poniższych zasad.

W przypadku kwalifikowania kosztów pośrednich – Wnioskodawca spośród stawek wskazanych powyżej wybiera jedną stawkę ryczałtową. Wszystkie kwalifikowalne koszty bezpośrednie projektu muszą stanowić podstawę do wyliczenia kosztów pośrednich za pomocą wybranej stawki ryczałtowej.

Koszty pośrednie wyliczone za pomocą stawki ryczałtowej od bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych objętych pomocą publiczną/pomocą de minimis możliwe są do sfinansowania jedynie w formule pomocy de minimis. Zastosowanie mają takie same zasady przygotowania budżetu projektu, jak dla projektów o łącznym koszcie

[4] Do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru i dostępny na stronie https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_en).

[5] Do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru i dostępny na stronie https://commission.europa.eu/funding-tenders/procedures-guidelines-tenders/information-contractors-and-beneficiaries/exchange-rate-inforeuro_en)

nieprzekraczającym **826 160 PLN, tj. 200 000 EUR wg kursu 4,1308**[6], w których występuje pomoc de minimis.

Warunek odnoszący się do nieprzekroczenia limitu pomocy de minimis odnosi się również do każdego z Partnerów w projekcie/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków.

7) Do objęcia dofinansowaniem kwalifikuje się projekt i wydatki w projekcie spełniające wymogi kwalifikowalności.
Należy mieć na uwadze, iż Wnioskodawca rozpoczynając realizację projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie czyni to na własne ryzyko.

Niedopuszczalne jest dzielenie projektu w celu uzyskania np. kwalifikowalności podatku VAT.

8) Określone w Regulaminie limity dla poszczególnych kategorii wydatków zostały opisane w załączniku nr 1 do Regulaminu.

Uwaga – w przypadku projektu, w którym występują bezpośrednie koszty kwalifikowalne objęte limitem i koszty pośrednie rozliczane według stawki ryczałtowej – na łączny limit wydatków składa się kwota bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych objęta limitem i odpowiadająca tym kosztom kwota kosztów pośrednich.

W przypadku przekroczenia danego limitu Wnioskodawca/ Beneficjent jest zobowiązany tak przygotować budżet projektu (przy zachowaniu stawki ryczałtowej wybranej spośród stawek mających zastosowanie w naborze), aby objęte limitem bezpośrednie koszty kwalifikowalne projektu oraz odpowiadające im koszty pośrednie łącznie nie przekroczyły dopuszczalnego limitu.

Należy przy tym pamiętać, że koszty pośrednie od wydatków bezpośrednich objętych pomocą publiczną i pomocą de minimis można rozliczyć wyłącznie jako pomoc de minimis.

7. Kwalifikowalność projektu i wydatków

Szczegółowe informacje dot. kwalifikowalności projektu i wydatków zawarte są w zał. nr 1 do Regulaminu.

8. Pomoc publiczna i pomoc de minimis

Wnioskodawca ma obowiązek dokonania analizy projektu pod kątem występowania pomocy publicznej/ pomocy de minimis.

Pomocą publiczną jest wszelka pomoc, która kumulatywnie spełnia następujące przesłanki:
• jest udzielona za pośrednictwem lub ze źródeł państwowych w jakiejkolwiek formie;
• stanowi korzyść dla beneficjenta oraz jest selektywna, tj. uprzywilejowuje niektórych przedsiębiorców lub produkcję niektórych towarów;

• zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorcom;
• oraz wpływa na wymianę handlową pomiędzy Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej.

Pomocą de minimis jest pomoc, która ze względu na niewielką wartość nie wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi i/lub nie zakłóca konkurencji.
W przypadku częściowego wykorzystania budynków do działalności gospodarczej (np. wynajem powierzchni) w celu uniknięcia pomocy publicznej należy wyłączyć z kwalifikowalności wydatki związane z tą częścią (np. za pomocą proporcji wykorzystywanej powierzchni). W takich projektach również w przypadku wystąpienia wydatków na OZE – należy do nich zastosować wyłączenie z kwalifikowalności tym samym współczynnikiem proporcji co dla wynajmowanej powierzchni.

W ramach naboru nie ma możliwości realizacji projektów z udziałem tzw. działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym (zdefiniowanej w pkt. 207 Zawiadomienia Komisji sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. Urz. C 262 str. 1 z 19.07.2016) za wyjątkiem instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z OZE.

Moc instalacji musi wynikać z aktualnego audytu energetycznego oraz muszą być spełnione łącznie następujące warunki:

a) **główna działalność Wnioskodawcy ma charakter niegospodarczy (np. osoby nieprowadzące działalności gospodarczej, działalność administracji publicznej),**

b) **energia elektryczna z OZE będzie zużywana na potrzeby własne,**

c) **rozmiar (zdolność wytwórcza) instalacji nie przekracza realnego zapotrzebowania na energię. Zgodnie z Zawiadomieniem Komisji, jeśli dana infrastruktura jest prawie wyłącznie wykorzystywana do celów działalności niegospodarczej, finansowanie takiej infrastruktury może w całości wykraczać poza zakres zasad pomocy państwa, pod warunkiem że użytkowanie do celów działalności gospodarczej ma charakter czysto pomocniczy, tj. nie przekracza 20 % całkowitej rocznej wydajności infrastruktury.**

Ponieważ sam fakt oddawania energii elektrycznej do sieci traktowany jest jako działalność gospodarcza (w rozumieniu przepisów dot. pomocy publicznej), należy przyjąć, że do obliczania progu 20% wydajności instalacji uwzględnia się ilość energii elektrycznej, wprowadzanej do sieci i nie zużytej lub nie rozliczonej w odniesieniu do energii pobranej z sieci w danym roku przez Wnioskodawcę/Beneficjenta).

W efekcie, produkcja energii w okresie amortyzacji instalacji fotowoltaicznej objęta zostanie mechanizmem monitorowania i wycofania w przypadku

wykorzystania infrastruktury na cele prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym.

Zobowiązanie stosowania mechanizmu monitorowania i wycofania w przypadku wykorzystania infrastruktury na cele prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym stanowi załącznik do wniosku o dofinansowanie dla Wnioskodawcy, który zechce finansować w ramach projektu instalację OZE bez pomocy de minimis/publicznej.

Wskaźnikiem użytym do monitorowania będzie „Ilość wytworzonej energii wprowadzonej do sieci i nie zużytej/nie rozliczonej na potrzeby własne w danym roku rozliczeniowym" [kWh].

Wprowadzenie do sieci energii powyżej poziomu 20% rocznej produkcji energii będzie wiązało się z proporcjonalnym zwrotem otrzymanego dofinansowania i/lub – jeżeli będzie to możliwe – legalizacją pomocy publicznej/de minimis.

Szczegółowe informacje znajdują się w Załączniku nr 4 do Regulaminu Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku wykorzystania infrastruktury na cele prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym (dotyczy instalacji OZE nieobjętej pomocą publiczną/de minimis dla naborów dedykowanych OZE lub jeśli instalacja OZE jest elementem uzupełniającym).

Wnioskodawca podejmując decyzję o finansowaniu w ramach projektu instalacji OZE do produkcji energii elektrycznej, przyłączonej do sieci energetycznej musi mieć świadomość obowiązku monitorowania produkcji i rozliczania energii w okresie amortyzacji instalacji (także poza okresem trwałości projektu), jak również konsekwencji związanych z częściowym zwrotem środków (także z tytułu przekroczenia % limitów innych wydatków, w związku z dostosowaniem budżetu projektu czy też zmianą kwalifikowalności podatku VAT) i/lub legalizacją pomocy publicznej/de minimis.

Możliwe jest również zakwalifikowanie dofinansowania instalacji OZE jako pomocy de minimis/publicznej. Wówczas brak jest obowiązku stosowania mechanizmu monitorowania i wycofania. Na Wnioskodawcy spoczywa obowiązek dokonania rzetelnej analizy czy koszty instalacji fotowoltaicznej nie powinny być objęte pomocą publiczną/ de minimis w szczególności jeśli energia będzie wykorzystywana również na cele działalności gospodarczej.

Jeśli wymagana będzie legalizacja pomocy publicznej w ramach mechanizmu monitorowania i wycofania zastosowanie mają przepisy, jak dla projektu z pomocą de minimis/publiczną wskazane poniżej.

Pomoc państwa w projekcie może mieć wyłącznie charakter:

- **Pomocy inwestycyjnej na środki wspierające efektywność energetyczną w budynkach** (art. 38a GBER) **– na podstawie Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. poz. 2607 z późn. zm.).**

  W projektach objętych w całości lub częściowo pomocą publiczną (na podst. ww. Rozporządzenia i art. 38a GBER) nie dopuszcza się wymiany źródeł ciepła na źródła zasilane gazem (ze względu na wymóg indywidualnej notyfikacji takiej pomocy w Komisji Europejskiej). W projektach nie objętych pomocą publiczną lub objętych pomocą de minimis dopuszcza się wymianę źródła ciepła na źródła zasilane gazem (o ile dotychczasowe źródło ciepła zasilane jest stałym paliwem kopalnym).
- **Pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji** (art. 41 GBER) **– na podstawie Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021– 2027 (Dz.U. 2022 poz. 2693, z późn. zm.).**

- **Pomocy de minimis** – na podstawie Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (w związku z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. z 2024 poz. 598)).

We wniosku o dofinansowanie projektu Wnioskodawca musi przypisać rodzaj pomocy do poszczególnych kosztów w ramach projektu.

Wsparcie będzie udzielane zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej i de minimis, obowiązującymi na dzień udzielania wsparcia.

W przypadku pomocy publicznej udzielanej na podstawie ww. Rozporządzeń (programów pomocowych na podst. art. 38a lub 41 GBER), jej przyznanie możliwe jest wyłącznie Partnerowi wiodącemu (tylko w zakresie, w jakim dotyczy Partnera wiodącego**). Nie jest możliwe przekazywanie pomocy publicznej partnerom i działającym w ich imieniu Podmiotom upoważnionym do ponoszenia wydatków (jeśli ich dotyczy) – ani przez ION ani przez Partnera wiodącego.**

W tym zakresie można zastosować jedynie pomoc de minimis (pomoc publiczna dla Partnera wiodącego, pomoc de minimis dla partnerów i działających w ich imieniu Podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków). Jeśli partnerzy i ww. Podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków nie mogą wykorzystać pomocy de minimis, kosztów partnerów i ww. Podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków, związanych z tym zakresem projektu, nie można uznać za kwalifikowalne w projekcie.

Zasada powyższa ma zastosowanie także w przypadku Podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków działających w imieniu Wnioskodawcy/Beneficjenta.

W przypadku projektów partnerskich, w których wystąpi pomoc de minimis, możliwe jest jej przyznanie zarówno Partnerowi wiodącemu, jak i partnerom i działającym w ich imieniu Podmiotom upoważnionym do ponoszenia wydatków.

Jeżeli przy realizacji projektu zakłada się występowanie w projekcie tylko częściowo zakresu noszącego znamiona pomocy państwa, to w takiej sytuacji istnieje **możliwość realizacji projektów „mieszanych”**, tzn. objętych w części pomocą państwa (w zakresie, w jakim projekt dotyczy działalności gospodarczej Wnioskodawcy/Beneficjenta/Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków), w części wsparciem niestanowiącym pomocy (tj. w zakresie prowadzonej działalności niegospodarczej).

W takich przypadkach Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić metodologię wyodrębnienia elementów projektu przyporządkowanych do działalności gospodarczej i niegospodarczej Wnioskodawcy. Należy pamiętać o konieczności prowadzenia rozdzielnej rachunkowości dla działalności gospodarczej i niegospodarczej – przez cały okres realizacji projektu i okres trwałości.

Konsekwencją niedochowania powyższych warunków w okresie trwałości projektu może być częściowy lub całkowity zwrot dofinansowania wraz z należnymi odsetkami liczonymi jak dla zaległosci podatkowych.

9. Polityka ochrony środowiska

Każdy projekt spełniający definicję przedsięwzięcia w rozumieniu ustawy OOŚ[7] dofinansowany w ramach FEDS 2021-2027 musi być zgodny z prawem dotyczącym ochrony środowiska, w tym:
• ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
• ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
• ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
• ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

[7] tj. art. 2 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko: przez przedsięwzięcie rozumie się zamierzenie budowlane lub inną ingerencję w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin; przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty

Posiadanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (tzw. decyzji środowiskowych) lub decyzji budowlanych nie jest obligatoryjnie wymagane na etapie wniosku o dofinansowanie projektu.

Do wniosku o dofinansowanie projektu należy dołączyć:

- obligatoryjnie oświadczenie „Analiza oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem odporności na zmiany klimatu, a także z uwzględnieniem zasady „nie czyń znaczącej szkody" (zasady DNSH)", z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy dla wszystkich przedsięwzięć (w rozumieniu ustawy OOŚ) w ramach projektu obowiązuje prawomocna decyzja środowiskowa lub decyzja budowlana i dokumenty te zostały dołączone do wniosku o dofinansowanie projektu punktu „C" nie należy wypełniać,

- zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 [Zaświadczenie Natura 2000] z zastrzeżeniem, że w przypadku, gdy dla wszystkich przedsięwzięć (w rozumieniu ustawy OOŚ) w ramach projektu obowiązuje prawomocna decyzja środowiskowa lub decyzja budowlana i dokumenty te zostały dołączone do wniosku o dofinansowanie projektu brak jest konieczności załączania ww. zaświadczenia Natura 2000.

Projekty, które nie spełniają definicji przedsięwzięć w rozumieniu ustawy OOŚ, np. zakup sprzętu, prace remontowe lub tzw. projekty „miękkie" np. szkolenia, punktu B i C oświadczenia „Analiza oddziaływania na środowisko…" nie należy wypełniać oraz nie należy dołączać zaświadczenia organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 [Zaświadczenie Natura 2000]. Informacje w tym zakresie należy przedstawić we wniosku o dofinansowanie w polu „Opis problemów i uzasadnienie realizacji projektu, opis istniejącego systemu/przedsięwzięcia (stan istniejący), lokalizacja" w sekcji I Dodatkowe informacje."

Uwaga: Jeżeli Wnioskodawca posiada decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach należy dołączyć je do wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku, gdy dla całego zakresu projektu obowiązują prawomocne decyzje budowalne, zamiast decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy dołączyć decyzje budowlane.

Przedłożone decyzje budowlane muszą być ważne. Decyzja budowlana nie może być starsza niż 3 lata, chyba że prace budowlane zostały już rozpoczęte. W takim przypadku należy dodatkowo dołączyć kopię odpowiednich stron dziennika budowy, poświadczających, że budowa została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, kiedy decyzja stała się ostateczna oraz, że nie została ona przerwana na czas dłuższy niż 3 lata – dotyczy także zgłoszenia budowy / wykonywania innych robót budowlanych, w odniesieniu do których wymagane jest prowadzenie dziennika budowy. Powyższe dokumenty swoim zakresem muszą obejmować cały zakres projektu (jeśli dotyczy).

1) Decyzje budowlane – w sytuacji, gdy zakres projektu wymaga pozyskania przedmiotowych decyzji, tj.:

   • Prawomocna decyzja o pozwoleniu na budowę.

W przypadku decyzji o pozwoleniu na budowę wydanej przez organ pierwszej instancji prawomocność decyzji oznacza potwierdzenie przez ten organ jej

ostateczności, poprzez wydanie stosownego zaświadczenia o ostateczności decyzji lub przybicie pieczęci stwierdzającej z jakim dniem decyzja stała się ostateczna.

W przypadku decyzji o pozwoleniu na budowę wydanej przez organ drugiej instancji prawomocność decyzji zostaje przez ten organ potwierdzona w szczególności poprzez wydanie stosownego zaświadczenia o jej prawomocności.

2) W przypadku realizacji robót na zgłoszenie należy przedłożyć formularz zgłoszenia wraz z adnotacją organu administracji architektoniczno-budowlanej o braku sprzeciwu lub zaświadczeniem organu administracji architektoniczno-budowlanej o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu lub oświadczeniem Wnioskodawcy/Realizatora, dotyczącym braku sprzeciwu w zakresie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych (tzw. milcząca zgoda).

Ponadto po wyborze projektu do dofinansowania przedłożenie do IZ FEDS 2021–2027 ww. decyzji środowiskowych lub budowlanych nie będzie stanowić warunku zawarcia umowy o dofinansowanie. Jednakże zgodnie ze wzorem umowy o dofinansowanie obowiązującym dla przedmiotowego naboru, Wnioskodawca będzie zobligowany do złożenia i realizacji „Harmonogramu uzyskiwania decyzji/pozwoleń". Natomiast wypłata środków dotyczących rozliczenia wydatków związanych z zakresem rzeczowym objętym koniecznością uzyskania prawomocnej decyzji budowlanej – będzie uwarunkowana koniecznością jej przedstawienia do IZ FEDS 2021-2027 (patrz dodatkowo pkt 18 Regulaminu – Pozostałe warunki).

10. Realizacja zasad horyzontalnych

Realizując projekty dofinansowane z FEDS 2021-2027 należy przestrzegać zasad horyzontalnych, a obowiązek ich stosowania wynika z Umowy Partnerstwa, programu FEDS 2021-2027 oraz wytycznych.

Wsparcie udzielane będzie wyłącznie projektom i beneficjentom, którzy przestrzegają zasad horyzontalnych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia ogólnego.

Projekt musi być zgodny z następującymi zasadami:

- zasadą równości kobiet i mężczyzn;

- zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnością;

- zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czyń znaczących szkód" (DNSH)

oraz:

- Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (w szczególności praw ujętych w 7-8, art. 11-12, art. 14, art. 16-17, art. 19–23, art. 26, art. 31, art. 37, art. 47);

- Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (w szczególności praw ujętych w art. 5–9, art. 12, art. 16, art. 19–21, art. 24–30).

Zasady te muszą być stosowane na etapie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości i trwałości projektu i mogą one być weryfikowane podczas kontroli.

W projektach należy dążyć do równości kobiet i mężczyzn, oraz do uwzględniania aspektu i perspektywy płci, a także do zapobiegania wszelakiej dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W szczególności należy wziąć pod uwagę zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Niewywiązywanie się przez Beneficjenta z zadań dotyczących niedyskryminacji może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować uznaniem części lub całości wydatków za niekwalifikowalne. Instytucja Zarządzająca uzna wydatki za niekwalifikowalne, w szczególności, gdy produkt(-y) projektu nie będą zapewniać odpowiednich funkcjonalności wymaganych przepisami prawa lub Regulaminem.

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn

Realizując projekt należy przestrzegać zapisów Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

Każdy projekt powinien być zgodny z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. Przez zgodność z tą zasadą należy rozumieć z jednej strony zaplanowanie takich działań w projekcie, które wpłyną na wyrównywanie szans danej płci będącej w gorszym położeniu (o ile takie nierówności zostały zdiagnozowane w projekcie). Z drugiej strony zaś stworzenie takich mechanizmów, aby na żadnym etapie wdrażania projektu nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć.

Dopuszczalne jest także uznanie neutralności projektu w stosunku do niniejszej zasady.

O neutralności można mówić jednak tylko wtedy, kiedy we wniosku o dofinansowanie projektu wnioskodawca uzasadni dlaczego dany projekt nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w zakresie spełnienia ww. zasady, a uzasadnienie to zostanie uznane przez instytucję oceniającą projekt za adekwatne i wystarczające.

Zasada równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami

Realizując projekt należy przestrzegać zapisów Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Realizując projekt nie można dopuścić do jakiejkolwiek dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

W przypadku projektów finansowanych ze środków EFRR, każdy z nich będzie analizowany w szczególności pod kątem potencjalnego wpływu finansowanych działań i ich efektów na sytuację osób z niepełnosprawnościami. Szczególnie istotne jest przeanalizowanie możliwości wystąpienia negatywnych skutków realizacji pomocy w postaci ograniczonego dostępu osób z niepełnosprawnościami do rezultatów wsparcia.

We wniosku o dofinansowanie projektu należy wykazać pozytywny wpływu realizacji projektu na zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Przez pozytywny wpływ należy rozumieć zapewnienie dostępności infrastruktury, transportu, towarów, usług, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych oraz wszelkich produktów projektów (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne dla wszystkich użytkowników/użytkowniczek.

Wszystkie nowe produkty projektów (np. zasoby cyfrowe, środki transportu, infrastruktura) finansowane z FEDS 2021-2027 muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, co oznacza co najmniej zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027 (stanowiących załącznik do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027).

W przypadku obiektów i zasobów modernizowanych (m.in. przebudowa, rozbudowa) zastosowanie standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027 jest obligatoryjne, o ile pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji. W sytuacji w której brak jest możliwości zastosowania określonego standardu dostępności należy do wniosku dołączyć opinię podmiotu zewnętrznego w tym zakresie. W przypadku modernizacji dostępność dotyczy co najmniej tych elementów budynku, które są przedmiotem finansowania z funduszy unijnych w tym projekcie.

Należy pamiętać, że pomimo iż projekt może nie zakładać bezpośredniej pomocy osobom o różnych potrzebach funkcjonalnych, to jednak efekty takich projektów (na przykład przebudowa skrzyżowania, nowa aplikacja mobilna, remont budynku), będą służyć różnym użytkownikom, również osobom z niepełnosprawnościami. Należy więc uwzględnić w przypadku tych inwestycji uniwersalne projektowanie, lub jeśli to niemożliwe – racjonalne usprawnienia.

W przypadku gdy produkty (usługi) projektu nie mają swoich bezpośrednich użytkowników/użytkowniczek (np. trakcje kolejowe, instalacje elektryczne, linie przesyłowe, automatyczne linie produkcyjne, zbiorniki retencyjne, nowe lub usprawnione procesy technologiczne), dopuszczalne jest uznanie, że mają one charakter neutralny wobec zasady równości szans i niedyskryminacji. W przypadku uznania, że dany produkt (lub usługa) jest neutralny, projekt zawierający ten produkt (lub usługę) może być uznany za zgodny z zasadą równości szans i niedyskryminacji. Produkt (lub usługa) neutralny nie zwalnia jednak całkowicie Wnioskodawcy/Beneficjenta ze stosowania standardów dostępności dla realizacji pozostałej części projektu, dla której standardy dostępności mają zastosowanie.

Wydatki na dostępność

W perspektywie finansowej 2021-2027 wydatki związane z zapewnieniem dostępności na poziomie projektów są monitorowane (nie jest przy tym badana/ograniczana ich wysokość/poziom). Służy temu dedykowany limit pn. „Wydatki na dostępność” możliwy do wyboru podczas wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu.

Funkcjonalność tego pola we wniosku o dofinansowanie projektu nie pozwala na procentowe przyporządkowanie wydatków związanych z dostępnością, co oznacza że koszt oznaczony jako wydatek na dostępność zostanie uznany w całości za związany z tym obszarem. Dlatego należy racjonalnie oszacować czy elementy związane z dostępnością w danej pozycji budżetowej są znaczące na tyle, by całość kosztu mogła zostać uznana za wydatek związany z dostępnością.

W przypadku gdy tylko część danego kosztu dotyczy dostępności można podzielić wydatek na 2 lub więcej pozycji i oznaczyć jako Wydatek na dostępność tylko tę pozycję, która faktycznie dotyczy dostępności (np. jeśli w wydatku dot. przebudowy obiektu znajduje się dostawa i montaż windy – to ten właśnie element wydziel z wydatku dot. przebudowy i wskaż jako osobny, opatrzony kategorią Wydatki na dostępność).

W przypadku, gdy podzielenie wydatku na odrębne pozycje w budżecie wniosku nie jest możliwe, jego przypisanie do kategorii Wydatki na dostępność odbywa się na podstawie oceny „procentowej" tj.: jeśli co najmniej 50% danego kosztu dotyczy dostępności, wydatek w całości powinien zostać oznaczony jako Wydatek na dostępność (np. jeśli w wydatku dot. przebudowy uznasz, że ponad 50% tego wydatku stanowią koszty związane z realizacją standardów dostępności i można te elementy uznać za dedykowane dostępności – wtedy cały ten wydatek przypisz do kategorii Wydatki na dostępność).

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r.

Projekt musi być zgodny z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej zwłaszcza z zapisami z części dotyczącej realizacji zasad horyzontalnych. Żaden aspekt projektu, jego zakres oraz sposób jego realizacji, nie może naruszać zapisów Karty Praw Podstawowych.

Zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 391), na etapie oceny wniosku należy rozumieć, jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Pomocne mogą być zapisy „Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych", w szczególności załącznik nr III.

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

Projekt musi być zgodny z zapisami Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.).

Zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych należy rozumieć, jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami projektu a wymogami tego dokumentu lub stwierdzenie, że te wymagania są neutralne wobec zakresu i zawartości projektu.

Zasada zrównoważonego rozwoju i DNSH

Każdy projekt musi być zgodny z celami zrównoważonego rozwoju ONZ, celami Porozumienia Paryskiego, zasadą „nie czyń znaczącej szkody" (DNSH - ang. Do No Significant Harm), w tym ochroną drzew oraz celami w zakresie środowiska określonymi w art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej co wynika z art. 9 Rozporządzenia ogólnego.

Ze środków FEDS 2021-2027 mogą być wspierane jedynie działania respektujące standardy i priorytety klimatyczne i środowiskowe UE oraz działania, które nie czynią znaczących szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 9 i art. 17 rozporządzenia nr 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (ws. tak zwanej „Taksonomii"[8]).

Na podstawie załącznika dla Programu FEDS 2021-2027: „ANALIZA DNSH - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (https://funduszeuedolnoslaskie.pl/dokumenty/4453-program-fundusze-europejskie-dla-dolnego-slaska-2021-2027), typ projektu będący przedmiotem niniejszego naboru został oceniony jako zgodny z zasadą DNSH.
Do wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca zobowiązany jest wypełnić pkt. A2 Oświadczenia „Analiza oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem odporności na zmiany klimatu a także z uwzględnieniem zasady „nie czyń znaczącej szkody" (zasady DNSH), odnosząc się do zapisów ww. „ANALIZY DNSH…" i zamieszczonych w niej ewentualnych ustaleń dla typu projektu będącego przedmiotem niniejszego naboru (część 2 listy kontrolnej dotyczącej zasady DNSH- jeśli dotyczy).

Ponadto w przypadku projektów infrastrukturalnych dla których obowiązują wymogi dotyczące ochrony drzew, należy odnieść się do przyjętych rozwiązań adekwatnie do zakresu i stopnia realizacji projektu, w oparciu o obowiązujące na danym obszarze gminy, w której realizowany jest projekt - lokalne standardy ochrony drzew i innych form zieleni.
• Jeżeli standardy na obszarze realizacji projektu nie zostały określone należy wówczas w projekcie uwzględnić „Standardy ochrony drzew i innych form zieleni w procesie inwestycyjnym" dostępne na stronie http://drzewa.org.pl/standardy/.
• Jeżeli zastosowanie standardów nie jest możliwe ze względu na stopień zaawansowania realizacji projektu - należy opisać jakie rozwiązania w zakresie ochrony drzew i zieleni zastosowano lub planuje się do zastosowania adekwatnie do zakresu i etapu realizacji projektu.
• Jeżeli realizacja projektu infrastrukturalnego nie oddziałuje na drzewa (np. inwestycje punktowe, obiektowe, termomodernizacja), odpowiednie uzasadnienie należy przedstawić w ww. załączniku „Analiza oddziaływania na środowisko…".

[8] w tym z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza znaczących szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych.

11. Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego

1) Projekt może być realizowany w partnerstwie – zgodnie z zapisami art. 39 ustawy wdrożeniowej i na warunkach w niej określonych oraz zgodnie z zapisami niniejszego Regulaminu.
2) Partnerem wiodącym w projekcie partnerskim (Liderem projektu) może być wyłącznie podmiot inicjujący projekt partnerski. Zmiana Lidera projektu może być podstawą do odstąpienia od podpisania umowy o dofinansowanie projektu/rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu.
3) Partner wiodący w projekcie partnerskim musi być podmiotem o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego.
4) Partner wiodący jako podmiot inicjujący projekt partnerski dokonuje wyboru Partnerów do projektu na zasadach określonych w art. 39 ustawy wdrożeniowej.
5) Nie dopuszcza się realizacji projektu w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.
6) Wybór Partnerów do projektu musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu.
7) Wniosek o dofinansowanie projektu składa Partner wiodący w projekcie partnerskim (Wnioskodawca).
8) Partnerem w projekcie może być tylko podmiot wymieniony w katalogu Wnioskodawców /Beneficjentów obowiązującym dla niniejszego naboru w pkt. 4 Regulaminu (Wnioskodawca / Beneficjent oraz Partner).
9) Udział Partnerów w projekcie partnerskim nie może polegać wyłącznie na wniesieniu do jego realizacji zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych i musi być adekwatny do celu projektu.
10) Zadania realizowane przez poszczególnych Partnerów w ramach projektu partnerskiego nie mogą polegać na oferowaniu towarów, świadczeniu usług lub wykonywaniu robót budowlanych na rzecz pozostałych Partnerów.
11) Dla przejrzystości finansowej w projekcie w przypadku przepływów finansowych między Partnerami wymagane jest utworzenie odrębnych rachunków płatniczych przez poszczególnych członków partnerstwa.
12) Jeżeli projekt zostanie wybrany do dofinansowania Wnioskodawca zostanie zobligowany przez ION do przedstawienia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu umowy albo porozumienia o partnerstwie (szczegółowo określającego reguły partnerstwa, w tym zwłaszcza wiodącą rolę jednego podmiotu (Partnera wiodącego) reprezentującego partnerstwo i ponoszącego odpowiedzialność za realizację całości projektu oraz jego rozliczenie). Umowa/porozumienie o partnerstwie musi zawierać co najmniej elementy wskazane w art. 39 ust. 9 ustawy wdrożeniowej.
13) Stroną porozumienia lub umowy o partnerstwie nie może być podmiot wykluczony z możliwości otrzymania dofinansowania.
14) Podmiot, o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, niebędący podmiotem inicjującym projekt partnerski, po przystąpieniu do realizacji projektu partnerskiego, podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej informację o

rozpoczęciu realizacji projektu partnerskiego wraz z uzasadnieniem przyczyn przystąpienia do jego realizacji oraz wskazaniem Partnera Wiodącego w tym projekcie.

15) Umowa o dofinansowanie projektu zostanie zawarta z Partnerem Wiodącym, który jako Beneficjent i strona umowy o dofinansowanie projektu ponosi odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu, niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa.

16) Partner Wiodący działa w imieniu i na rzecz Partnerów w zakresie określonym w porozumieniu lub umowie o partnerstwie. **Wnioskodawca musi posiadać pełnomocnictwo do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu oraz podpisania umowy o dofinansowanie w imieniu i na rzecz Partnerów, chyba że dołączona umowa o partnerstwie reguluje powyższe kwestie.**

17) Projekt partnerski jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie projektu i wniosku o dofinansowanie projektu.

18) W przypadku pomocy publicznej, jej przyznanie możliwe jest wyłącznie Partnerowi wiodącemu (tylko w zakresie, w jakim dotyczy Partnera wiodącego). Zadania realizowane przez poszczególnych Partnerów i działających w ich imieniu Podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków nie mogą być objęte pomocą publiczną. Dopuszczalna jest jedynie pomoc de minimis.

UWAGA:

ION weryfikuje spełnienie wymogu wyboru Partnerów do projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, a także – jeżeli dotyczy – prawidłowość przeprowadzonego postępowania, o którym mowa w art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej. Weryfikacja następuje w ramach kryterium Realizacja projektu partnerskiego – na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu oraz dokumentów dołączonych do wniosku o dofinansowanie projektu. **Niespełnienie kryterium (po ewentualnej dwukrotnej korekcie) będzie skutkowało negatywną oceną projektu.**

Minimalny zakres informacji, który powinien zawierać dokument potwierdzający prawidłowość dokonania wyboru Partnerów do projektu przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie:

- data sporządzenia / podpisania dokumentu;
- wskazanie stron (podmiotów), które oświadczają chęć wspólnej realizacji projektu z wyróżnieniem Partnera Wiodącego;
- tytuł projektu, który strony zdecydowały się realizować wspólnie. W przypadku braku tytułu projektu lub tytułu rozbieżnego z tytułem projektu ubiegającego się o dofinansowanie w niniejszym naborze – ION dokona weryfikacji czy zakres tematyczny projektu partnerskiego jest zbieżny z zakresem ujętym we wniosku o dofinansowanie projektu;
- oświadczenie o chęci wspólnej realizacji przedmiotowego projektu;
- podpisy wszystkich stron partnerstwa.

Dokument może mieć formę np. listu intencyjnego, oświadczenia.

Podmiot inicjujący partnerstwo będący podmiotem o którym mowa w art. 4, art. 5 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych zobligowany jest do potwierdzenia przeprowadzenia procedury wyboru partnera spośród podmiotów innych niż wymienione w art. 4 tej ustawy. W tym celu Wnioskodawca załącza do wniosku o dofinansowanie projektu następujące dokumenty:

- skan wydruku ogłoszenia otwartego naboru partnerów ze strony internetowej Wnioskodawcy lub wskazanie we wniosku o dofinansowanie projektu linka pod którym zamieszczono ogłoszenie;
- skan wydruku informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji Partnera ze strony internetowej Wnioskodawcy lub wskazanie we wniosku o dofinansowanie projektu linka, pod którym zamieszczono informację;
- wybraną ofertę - wersja elektroniczna podpisana przez Partnera (jeżeli oferta została złożona w formie elektronicznej) lub skan oferty.

Partner wiodący w projekcie partnerskim musi być podmiotem o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu partnerskiego. Potencjał ekonomiczny rozumiany jako zasób zdolności, możliwości bądź też wydajności, którą można przypisać do danej do organizacji/podmiotu. Partner wiodący powinien posiadać mechanizmy pozwalające zabezpieczyć prawidłową realizację projektu, w tym mechanizmy umożliwiające zaspokojenie ewentualnych roszczeń IZ FEDS 2021-2027 np. w przypadku w którym, projekt zostałby dotknięty nieprawidłowością.

12. Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia

Ocena wniosków o dofinansowanie projektów prowadzona jest w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM FEDS 2021-2027.

Dla tego naboru obowiązują Kryteria wyboru projektów w ramach FEDS 2021-2027:

- kryteria ogólne zatwierdzone Uchwałą nr 124/25 Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 22.01.2025 r. zamieszczone na stronie internetowej FEDS 2021-2027:

https://funduszeuedolnoslaskie.pl/sites/default/files/2025/01/8526/zal.%20do%20Uchwaly%20KM%20124%20-%20ogolne%20form%20i%20merytorycz%20niekonkur%20ZIT%20_IIT-%20zmiana.pdf

- kryteria specyficzne zatwierdzone Uchwałą nr 128/25 Komitetu Monitorującego FEDS 2021-2027 z dnia 29.01.2025 r. zamieszczone na stronie internetowej FEDS 2021-2027:

https://funduszeuedolnoslaskie.pl/sites/default/files/2025/01/8655/zal.%20do%20Uchwaly%20128%20-%20kryteria%20niekonkurencyjne%202.1%20i%202.8%20ZIT%20IIT%20-%20zmiana.pdf

Kryterium **„Termin oraz forma złożenia wniosku o dofinansowanie”** weryfikowane będzie każdorazowo po wpływie wniosku o dofinansowanie lub upłynięciu terminu na złożenie jego korekty. Zostanie ocenione negatywnie w przypadku:

- wpływu pierwszej wersji wniosku po terminie wskazanym w punkcie 14 Regulaminu, co powoduje, że pozostałe kryteria formalne automatycznie zostają ocenione negatywnie

  lub

- braku wpływu korekty wniosku w terminie wskazanym przez ION.

Informacje uzupełniające w zakresie kryteriów wyboru projektów:

W ramach kryterium „**Rzetelność wypełnienia wniosku o dofinansowanie projektu”** – ION zweryfikuje czy wszystkie pola wniosku o dofinansowanie projektu zostały wypełnione w sposób umożliwiający przeprowadzenie oceny, tj. czy pola opisowe wniosku zostały wypełnione we właściwy sposób. Weryfikacja opisowych pól wniosku obejmuje[9]:

- Sekcję „Informacje o projekcie” – pole „Opis projektu”;
- Sekcję „Zadania” – pole „Opis i uzasadnienie zadania”;
- Sekcję „Dodatkowe informacje” – pola „Realizacja polityk horyzontalnych” „Test pomocy publicznej”, „Opis problemów i uzasadnienie realizacji projektu, opis istniejącego systemu/przedsięwzięcia (stan istniejący), lokalizacja, „Analiza wykonalności i analiza opcji”, „Analiza instytucjonalna (potencjał wnioskodawcy, powiązania prawno-własnościowe oraz finansowe pomiędzy uczestnikami projektu; trwałość projektu)”, „Koszty operacyjne”, „Analiza kosztów i korzyści”, „Pozostałe informacje”.

Ocena kryterium **„Sytuacja finansowa Wnioskodawcy/Partnera oraz źródła finansowania projektu**” dokonana zostanie na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu oraz załączników niezbędnych do przeprowadzenia oceny projektu wyszczególnionych w punkcie 14. Regulaminu w szczególności zał. nr 1,2,3,4,5,6,7.

Zgodnie z opisem kryterium **„Zachowanie trwałości finansowej”** należy przedstawić zarówno:

- analizę **zasobów finansowych projektu**

jak również

- analizę **sytuacji finansowej wnioskodawcy/partnera/operatora z projektem.**

W ramach kryterium **„Zgodność z regulaminem wyboru projektów”** zweryfikowane zostanie m.in., czy maksymalny limit dofinansowania UE jest zgodny z zapisami Regulaminu wyboru projektów oraz czy przedstawione we wniosku o

[9] Z zastrzeżeniem, że jeżeli niezbędne informacje umożliwiające przeprowadzenie oceny będą zawarte w innych polach wniosku lub załącznikach kryterium „**Rzetelność wypełnienia wniosku o dofinansowanie projektu”** ocenione zostanie pozytywnie.

dofinansowanie połączenie środków pomocowych, w tym UE i środków krajowych (w tym również przypadki, gdy wkład ma być finansowany ze środków przyznawanych z innych programów), jest dopuszczalne (jeżeli dotyczy).

We wniosku w polu „Pozostałe informacje" w sekcji I Dodatkowe informacje należy umieścić informacje, które pozwolą na ocenę poniższych kryteriów: „Dochód podatkowy gminy/Budynek zabytkowy", „Spełnienie zasady deinstytucjonalizacji" oraz „Ochrona ptaków i/lub nietoperzy".

13. Wskaźniki produktu i rezultatu

W ramach wniosku o dofinansowanie projektu Wnioskodawca określa wszystkie adekwatne wskaźniki służące pomiarowi celów założonych w projekcie (niezależnie od tego, czy zostały one wskazane w fiszce, czy nie). Wskaźniki w ramach projektu należy określić mając w szczególności na uwadze zapisy niniejszego Regulaminu.

Obligatoryjnie wnioskodawca jest zobowiązany do wyboru poniższych wskaźników wskazanych przez niego w fiszce projektowej na potrzeby opiniowania Strategii ZIT/IIT w zakresie możliwości finansowania przedsięwzięć w ramach FEDS 2021-2027:

1. **Termomodernizacja budynku oświatowego w Gminie Przeworno wraz z wymianą źródła ciepła oraz montażem systemów OZE:**
    a. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - szacowana wartość docelowa – 1 szt.
    b. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – szacowana wartość docelowa – 700 osób
    c. Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – szacowana wartość docelowa – 100,00 m^2
2. **Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację trzech budynków świetlic wiejskich na terenie gminy Borów z elementami OZE:**
    a. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - szacowana wartość docelowa – 1 szt.
    b. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – szacowana wartość docelowa – 1 700 osób
    c. Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – szacowana wartość docelowa – 580,58 m^2
3. **Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej Gminy Kostomłoty:**
    a. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - szacowana wartość docelowa – 1 szt.
    b. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – szacowana wartość docelowa – 1 767 osób
    c. Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – szacowana wartość docelowa – 842 m^2

4. **Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kondratowicach – Gmina Kondratowice:**
    a. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - szacowana wartość docelowa – 1 szt.
    b. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – szacowana wartość docelowa – 30 osób
    c. Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – szacowana wartość docelowa – 691 m^2

Podczas oceny będzie sprawdzane czy projekt realizuje w **co najmniej 70 % szacowane docelowe wartości wskaźników produktu** zakładane w Regulaminie dla ocenianego projektu (określone w fiszce projektowej).

ION, na prośbę Wnioskodawcy, ma prawo do podjęcia decyzji o wyrażeniu zgody na zmianę docelowych wartości wskaźników produktu poza wartość wskazaną w Regulaminie. W takim przypadku Wnioskodawca powinien zwrócić się do ION z prośbą o wyrażenie zgody na zmianę docelowych wartości wskaźników produktu wraz z uzasadnieniem proponowanej zmiany (np. w piśmie przewodnim do korygowanego wniosku). Przedmiotowa prośba musi być załączona do wniosku o dofinansowanie projektu.

Ponadto wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru i określenia wartości docelowej (oraz bazowej – w przypadku wskaźników rezultatu) we wniosku o dofinansowanie projektu innych adekwatnych do zakresu projektu wskaźników produktu i rezultatu.

Zestawienie wskaźników dla niniejszego naboru stanowi Załącznik nr 2 do Regulaminu Lista wskaźników na poziomie naboru dla Działania 2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych.

Zasady realizacji wskaźników na etapie wdrażania projektu oraz w okresie trwałości projektu regulują zapisy umowy o dofinansowaniu projektu. **Niektóre wskaźniki wymagają pozyskania dodatkowych dokumentów, np. świadectwa charakterystyki energetycznej przed i po zakończeniu realizacji projektu dla każdego budynku objętego projektem** co oznacza, że należy w ten sposób udokumentować osiągnięcie zakładanej wartości wskaźnika (dotyczy np. wskaźnika *Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych*).
Jeśli wyliczenia w audycie energetycznym przedstawianym do wniosku będą odpowiadały zakresowi i metodzie wyliczeń stosowanych dla świadectw charakterystyki energetycznej – dopuszczalne jest udokumentowanie danych (przed rozpoczęciem projektu) za pomocą audytu (wówczas świadectwo nie jest wymagane). Wartość docelową wskaźnika należy udokumentować świadectwem charakterystyki energetycznej (po zakończeniu realizacji projektu jest ono konieczne).

Nieosiągnięcie lub niezachowanie wskaźników produktu i/lub rezultatu zgodnie z umową o dofinansowanie może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować uznaniem wydatków za niekwalifikowalne bądź nałożeniem korekty finansowej ustalonej zgodnie z zasadami określonymi w umowie o dofinansowanie projektu. Może również skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie.

14. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu wraz z wykazem załączników do wniosku o dofinansowanie projektu

Wnioskodawca, drogą mailową na adres osoby wskazanej do kontaktu w Fiszce projektowej, otrzyma od ION w dniu rozpoczęcia składania wniosków zaproszenie do udziału w naborze. W przedmiotowym zaproszeniu podany będzie link do naboru, który umożliwi wypełnienie i złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w aplikacji WOD2021.

Wzory załączników do wniosku o dofinansowanie projektu zamieszczone są na stronie internetowej Programu pod danym naborem.

Wypełnienie formularza wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami będzie możliwe po zalogowaniu się do aplikacji WOD2021. Wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami powinien zostać złożony wyłącznie w formie elektronicznej poprzez przesłanie go do ION w aplikacji WOD2021 **w terminie od dnia 27 marca 2025 r. do dnia 30 kwietnia 2025 r. do godz. 23:59**

Na każdym etapie oceny możliwe jest anulowanie wniosku przez wnioskodawcę w aplikacji WOD2021. Anulowanie wniosku skutkuje tym, że ION nie będzie się zajmowała dłużej tym wnioskiem.

Złożenie wniosku o dofinansowanie projektu w aplikacji WOD2021 oznacza potwierdzenie zgodności wskazanej w nim treści (i załącznikach) ze stanem faktycznym.
Wypełniając wniosek o dofinansowanie projektu, należy stosować aktualną Instrukcję wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027" (FEDS 2021-2027) w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, obowiązująca dla naborów ogłaszanych przez Instytucję Zarządzającą FEDS 2021-2027.
Przedmiotowa instrukcja **zamieszczona jest na stronie internetowej FEDS 2021-2027 pod naborem.**

Ponadto przydatne informacje/wskazówki dot. technicznej obsługi aplikacji WOD2021 znajdują się na stronie internetowej: https://instrukcje.cst2021.gov.pl

Zgłoszenia w przypadku problemów technicznych z funkcjonowaniem aplikacji WOD2021 proszę przesyłać na adres e-mail: amiz.feds@dolnyslask.pl .

Wszelkie oświadczenia przedstawiane przez Wnioskodawcę/Realizatora jako załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu muszą być podpisane podpisem kwalifikowanym lub zaufanym podpisem elektronicznym przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wnioskodawcy/Realizatora.

Oświadczenia, o których mowa powyżej, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenia muszą zawierać klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń".

Pozostałe załączniki muszą być załączone w formie elektronicznej (przez którą należy rozumieć również skan dokumentu), chyba, że z treści załącznika wynika, że musi być on podpisany (np. „Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis"), taki załącznik należy podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym.

ION wymaga złożenia wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu następujących załączników niezbędnych do przeprowadzenia oceny projektu, (w zakresie jakim dotyczą projektu i Wnioskodawcy/Realizatora):

1) Analizy w formie arkusza kalkulacyjnego Excel z odblokowanymi formułami dla projektów inwestycyjnych niezależnie od wysokości wydatków kwalifikowanych zgodnej z „Wytycznymi dotyczącymi zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym hybrydowych na lata 2021-2027" wydanymi przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Instrukcją. Wnioskodawca musi dostosować analizę do specyfiki projektu, uwzględniając wytyczne i dokumenty sektorowe (np. z zakresu środowiska, transportu itp.), rodzaj księgowości prowadzonej przez Wnioskodawcę /Operatora/Realizatora, specyficzne kryteria dla poszczególnych priorytetów, zapisy FEDS 2021-2027 oraz wymogi Regulaminu.
2) Dokumenty finansowe (zarówno Wnioskodawcy jak i Partnera) za okres 3 ostatnich lat obrotowych:
   - dla podmiotów, które mają obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości – bilans i rachunek zysków i strat oraz informacja dodatkowa (jeżeli dotyczy) sporządzone za poprzednie 3 lata obrachunkowe;
   - dla podmiotów niezobowiązanych do sporządzania bilansu i rachunku zysków i strat kopie PIT / CIT lub zestawienia roczne z działalności gospodarczej na postawie księgi przychodów i rozchodów lub dokumentów równoważnych, sporządzone za poprzednie 3 lata obrachunkowe;
   - dla podmiotów działających krócej niż jeden rok obrachunkowy kopie ww. dokumentów za dotychczasowy okres działalności;
3) Dokumenty potwierdzające status prawny i dane Wnioskodawcy oraz Partnera projektu i Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków – nie dotyczy JST oraz podmiotów które znajdują się w KRS lub ewidencji działalności gospodarczej. Jeśli Wnioskodawcą będzie jednostka organizacyjna JST lub inna jednostka sektora finansów publicznych, dokumentem potwierdzającym jej status prawny oraz dane będzie statut lub inny akt powołujący daną jednostkę;
4) W przypadku wszystkich projektów partnerskich – dokument potwierdzający prawidłowość dokonania wyboru partnerów do projektu przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Minimalny zakres informacji, którą powinien zawierać ww. dokument określa pkt 11 Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego Regulaminu;
5) W przypadku, gdy podmiotem inicjującym partnerstwo jest podmiot z sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i dokonuje on wyboru partnerów spośród podmiotów spoza sektora finansów publicznych – dokumenty potwierdzające przeprowadzenie procedury wyboru partnera z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania, w szczególności zgodnie z zasadami określonymi w art. 39 ust. 2 ustawy wdrożeniowej oraz dokonanie wyboru Partnera przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie projektu tj. co najmniej następujące dokumenty:

- wydruk ogłoszenia otwartego naboru Partnerów ze strony internetowej Wnioskodawcy lub wskazanie we wniosku o dofinansowanie projektu linka pod którym zamieszczono ogłoszenie;
- wydruk informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji Partnera ze strony internetowej Wnioskodawcy lub wskazanie we wniosku o dofinansowanie projektu linka, pod którym zamieszczono informację;
- wybrana oferta - wersja elektroniczna podpisana przez Partnera (jeżeli oferta została złożona w formie elektronicznej) lub skan wybranej oferty (jeżeli oferta została złożona w formie papierowej).

6) Dokumenty potwierdzające wniesienie wkładu niepieniężnego, np. ważny operat szacunkowy w przypadku wniesienia gruntu lub nieruchomości zabudowanej (jeżeli dotyczy);
7) Zawarta umowa kredytowa, wystawiona przez właściwy podmiot promesa kredytowa, promesa leasingowa na minimalną kwotę równą wartości dofinansowania (jeżeli wnioskodawca jest w jej posiadaniu);
8) Oświadczenia Wnioskodawcy/Realizatora (jeśli występuje w projekcie);
9) Oświadczenie o złożeniu wniosku tylko w jednym naborze;
10) Oświadczenie Wnioskodawcy o zgodności informacji zawartych we wniosku wraz z załącznikami;
11) Oświadczenie Wnioskodawcy o zgodności projektu z opisem zawartym w fiszce projektowej;
12) Oświadczenie Wnioskodawcy/Realizatora (jeśli występuje w projekcie) o kwalifikowalności podatku VAT - oświadczenie jest wymagane dla projektu, którego łączny koszt wynosi co najmniej 5 mln euro (włączając VAT) oraz projektu objętego pomocą publiczną (bez względu na wartość projektu) – jeżeli VAT w projekcie stanowi wydatek kwalifikowalny;
13) Kosztorysy (np. budowlane, ofertowe) dot. w szczególności planowanych w projekcie robót/dostaw; i/lub zestawienie kupowanego sprzętu/wyposażenia (jeżeli dotyczy) potwierdzające wartości przyjęte w budżecie projektu. Dopuszcza się, że kosztorys/specyfikacja dot. większego zakresu, aniżeli zakres projektu. Wówczas należy we wniosku o dofinansowanie wskazać, które pozycje kosztorysu/specyfikacji wchodzą w zakres projektu, tak, aby potwierdzały wartości we wniosku o dofinansowanie i analizie finansowej.

    W przypadku, gdy Wnioskodawca posiada już podpisaną umowę z wykonawcą na zakres rzeczowy projektu (lub część zakresu) zamiast kosztorysu dopuszczalne jest załączenie przedmiotowej umowy wraz z potwierdzeniem, że zakres rzeczowy zawartej umowy jest zgodny z zakresem rzeczowym wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku gdy zawarta z wykonawcą umowa dotyczy części zakresu rzeczowego projektu należy wskazać, które pozycje z budżetu projektu zostały ujęte w ww. umowie;
14) Załączniki środowiskowe – zgodnie z zapisami pkt 9 Regulaminu;
15) W przypadku ubiegania się o pomoc de minimis
    a. „Formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis”, stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis;
    b. wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie otrzymał Wnioskodawca/Realizator w roku, w którym ubiega się o pomoc w ramach

niniejszego naboru oraz w ciągu minionych trzech lat **lub** oświadczenia Wnioskodawcy/Realizatora o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie.

Dokumenty wymagane w przypadku ubiegania się o pomoc de minimis powinny zostać złożone przez tego/tych uczestnika/ów projektu (Wnioskodawcę/Realizatora), który będzie ponosił/którzy będą ponosili w ramach projektu wydatki objęte pomocą de minimis.

16) W przypadku ubiegania się o pomoc publiczną: „Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie" stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.
Powyższy formularz powinien zostać złożony przez Wnioskodawcę, kiedy będzie ponosił on w ramach projektu wydatki objęte pomocą publiczną.
17) Pełnomocnictwo dla osoby upoważnionej do reprezentowania Wnioskodawcy (jeżeli dotyczy).
18) Zobowiązanie stosowania mechanizmu monitorowania i wycofania w przypadku wykorzystania infrastruktury na cele prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym (jeśli dotyczy).

19) Załączniki specyficzne dla naboru:

- audyt energetyczny (sporządzony nie wcześniej niż dwa lata licząc od roku, w którym ogłoszono nabór (n – 2),
- kopia rejestru / wykazu / ewidencji zabytków lub dokument potwierdzający ten fakt (jeśli dotyczy) w przypadku kiedy rejestr / wykaz / ewidencja zabytków nie jest upubliczniany on-line.

Ponadto Wnioskodawca może złożyć inne załączniki istotne z jego punktu widzenia dla oceny projektu.

Brak jest obowiązku przedkładania załączników w przypadku, gdy stanowią one informacje powszechnie dostępne. **Wówczas Wnioskodawca zobowiązany jest do precyzyjnego wskazania we wniosku o dofinansowanie projektu strony internetowej, gdzie znajdują się przedmiotowe informacje.**

Uwaga:

Na wnioskodawcy spoczywa obowiązek przedłożenia kompletnego wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami w odpowiedzi na nabór ogłaszany przez ION, wobec powyższego powinien on przeanalizować zapisy dokumentacji naboru i załączyć wszystkie dokumenty, które dotyczą jego projektu.

15. Procedura oceny projektów

15.1 Informacje ogólne

1. Ocena wniosków przebiegać będzie zgodnie z kolejnością wpływu wniosków do IZ FEDS 2021-2027. Dopuszcza się sukcesywną ocenę i wybór projektu/ projektów niezależnie od oceny/wyboru pozostałych projektów. Ocena projektów dokonywana jest w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM FEDS 2021-2027, na podstawie informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu i załączników do wniosku, w tym oświadczeń (jeśli wymagane jest ich złożenie). Nie wyklucza to wykorzystania w ocenie wyjaśnień udzielonych przez wnioskodawcę albo przekazanych przez niego lub uzyskanych w inny sposób informacji dotyczących wnioskodawcy lub projektu. Ocena dokonywana jest przez KOP.

   Do KOP powoływani są pracownicy UMWD oraz eksperci.

2. W skład KOP wchodzą:

   - przewodniczący KOP;
   - zastępca (-y) przewodniczącego KOP (w razie konieczności);
   - sekretarz (-e) KOP;
   - oceniający.

   Sekretarz może być oceniającym w ramach danej KOP.

3. Wnioski o dofinansowanie przydzielane są do oceny przez przewodniczącego KOP/zastępcę przewodniczącego KOP/sekretarza KOP.

4. Ocena projektów dokonywana jest przy pomocy systemu SNOW, z wykorzystaniem kart generowanych z systemu.

5. W trakcie trwania oceny projektu możliwe jest wystąpienie oceniającego o przedstawienie wyjaśnień od wnioskodawcy, wydanie opinii/interpretacji w sprawie zagadnień związanych z ocenianymi projektami (np. kwestie środowiskowe/pomoc publiczna/kwalifikowalność projektu, kwalifikowalność wnioskodawcy), które są niezbędne do przeprowadzenia oceny kryteriów wyboru projektów. Wniosek o dodatkowe wyjaśnienia od Wnioskodawcy powinien ograniczać się do interpretacji zapisów zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu w celu właściwego zrozumienia intencji Wnioskodawcy.

6. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej ION może poprawić ją z urzędu, informując o tym wnioskodawcę. Nie jest to jednak obowiązek ION, dlatego dopuszcza się również wezwanie wnioskodawcy do poprawy omyłki we wniosku (np. równocześnie z wezwaniem do poprawy w zakresie kryteriów).

7. ION po zakończeniu naboru zamieszcza na stronie internetowej Programu oraz na portalu listę zawierającą wyniki oceny projektów (zawierającą informację o projektach wybranych do dofinansowania oraz o projektach, które otrzymały ocenę negatywną).

15.2 Etapy oceny projektów

Ocena projektów składa się z dwóch etapów:

- **Etap I** obejmujący ocenę kryteriów formalnych ogólnych i specyficznych

Termin I etapu oceny trwa 60 dni.

Ocena dokonywana jest przez jednego pracownika UMWD.

Jeżeli po wpływie wniosku po poprawie / uzupełnieniu:

a) wniosek o dofinansowanie projektu spełnia wszystkie kryteria formalne – przekazywany jest do oceny merytorycznej,

b) wniosek o dofinansowanie projektu w dalszym ciągu nie spełnia wszystkich kryteriów formalnych, a wnioskodawcy nie przysługuje prawo dodatkowej poprawy (zgodnie z opisem kryteriów) lub wniosek nie wpłynął w wyznaczonym przez ION terminie – zostaje negatywnie oceniony.

• **Etap II** obejmujący ocenę kryteriów merytorycznych ogólnych i specyficznych oraz ocenę kryterium formalnego ogólnego o numerze 1 (w przypadku wpływu wniosku po poprawie na etapie oceny merytorycznej i w wyniku korekty oceny dokonywanej na etapie oceny merytorycznej).

Termin II etapu oceny trwa 60 dni.

Ocena dokonywana jest przez:

a) jednego eksperta z dziedziny Analiza ekonomiczno-finansowa w zakresie kryterium formalnego ogólnego o numerze 1 (w przypadku wpływu wniosku po poprawie na etapie oceny merytorycznej i w wyniku korekty oceny dokonywanej na etapie oceny merytorycznej) oraz kryteriów merytorycznych ogólnych o numerze 1-2 i 5-9;

b) Zespół Oceniający, zgodnie z zasadą „dwóch par oczu” w zakresie pozostałych kryteriów merytorycznych ogólnych i kryteriów merytorycznych specyficznych. W skład Zespołu Oceniającego może wchodzić 2 pracowników UMWD lub 2 ekspertów. Dopuszcza się również możliwość oceny przez jednego pracownika UMWD i jednego eksperta. Oceny merytorycznej w przedmiotowym zakresie dokonywać mogą eksperci z dziedziny Efektywność energetyczna.

W przypadku spełnienia przez projekt wszystkich kryteriów wyboru projektów uzyskuje on ocenę pozytywną, oznaczającą zakwalifikowanie do przyznania dofinansowania.

W przypadku, gdy projekt nie spełnia wszystkich kryteriów wyboru projektów (a Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do poprawy/uzupełnienia wniosku) uzyskuje on ocenę negatywną.

ION przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy informację o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną.

ION dopuszcza wydłużenie terminów poszczególnych etapów oceny projektów w naborze.

15.3. Sposób poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu

1. Wnioskodawca ma możliwość dwukrotnej poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu w ramach I etapu oceny (jeżeli tak wskazuje opis kryterium) oraz dwukrotnej poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu w ramach II etapu oceny (jeżeli tak wskazuje opis kryterium), zgodnie z wezwaniem ION **w terminie 10 dni roboczych** na pierwszą korektę osobno w ramach I i II etapu oceny oraz **5 dni roboczych** na drugą korektę osobno w ramach I i II etapu oceny. Termin wskazany w wezwaniu do poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie projektu liczy się od dnia następującego po dniu przekazania wnioskodawcy pisma z uwagami na konto Wnioskodawcy w systemie WOD2021.

2. Uzupełnieniu i poprawie mogą podlegać jedynie elementy wniosku o dofinansowanie projektu i/lub załączników wskazane w piśmie z uwagami ION. Wnioskodawca wyjątkowo może poprawić również inne elementy wniosku, gdy:

   - sam zauważy błędy/braki,
   - poprawa części danych w ramach kryterium będzie miała wpływ na inne elementy wniosku.

   W takim przypadku wnioskodawca musi wskazać w piśmie przewodnim do poprawionego wniosku, że dokonał dodatkowej poprawy oraz ją opisać i uzasadnić. Dodatkowa poprawa, która skutkowałyby niespełnieniem kryteriów, będzie w konsekwencji prowadzić do negatywnej oceny projektu.

3. Dopuszcza się korektę dokonanej oceny (w stosownym zakresie), w szczególności w przypadku wykrycia:
   - błędów, które występowały we wniosku i nie zostały wykazane w piśmie wzywającym do poprawy/uzupełnienia, ewentualnie w przedmiotowym piśmie zawarto błędną lub nieprecyzyjną uwagę, na skutek czego wniosek zawiera nadal błędy

   i/lub
   - nieprawidłowości/szczególnych okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę projektów.

   W takim przypadku ocena jest wstrzymywana oraz podejmowane są kroki zmierzające do ich wyjaśnienia eliminacji poprzez:

- wezwanie wnioskodawcy do kolejnej poprawy/uzupełnienia wniosku w terminie wskazanym w piśmie ION,
- sporządzenie poprawnych dokumentów z zakresu pracy KOP,
- cofnięcie do jednego z poprzednich/odpowiedniego etapu oceny, na którym popełniono błąd/nie uwzględniono wszystkich okoliczności mogących mieć wpływ na prawidłową ocenę.

   Zasady oceny wskazane w niniejszym Regulaminie stosuje się odpowiednio.

   Ocena jest wznawiana w momencie wpływu wniosku/poczynienia ustaleń dotyczących braku wpływu błędu, nieprawidłowości, zaistniałych okoliczności na ocenę projektów i/lub akceptacji poprawnych dokumentów przez właściwą osobę/osoby w IZ FEDS 2021 – 2027 w zależności od kompetencji.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach ION może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu poprawy/uzupełnienia wniosku (o czym poinformuje

Wnioskodawcę). Brak wpływu wniosku we wskazanym przez ION terminie skutkował będzie jego negatywną oceną.

15.4. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia znacznej rozbieżności w ocenie projektu.

1) W przypadku, wystąpienia różnicy w przyznanych ocenach w pierwszej kolejności podejmowane są kroki w celu osiągnięcia spójności ocen pomiędzy oceniającymi wchodzącymi w skład jednego Zespołu Oceniającego.
2) **Znaczna rozbieżność w ocenie**, występuje w sytuacji, gdy (w przypadku nieosiągnięcia konsensusu, zgodnie z pkt 1) jeden z oceniających nadal uznaje, że projekt spełnia dane kryterium (tj. przyznana ocena nie powoduje negatywnej oceny w myśl art. 56 ust. 5 ustawy wdrożeniowej), a drugi oceniający uznaje, że ten sam projekt nie spełnia tego kryterium (tj. przyznana ocena powoduje negatywną ocenę w myśl art. 56 ust. 5 ustawy wdrożeniowej).
3) W przypadku wystąpienia znacznej rozbieżności decyzję w zakresie sposobu rozstrzygania rozbieżności podejmuje przewodniczący KOP. Może on samodzielnie podjąć decyzję w zakresie rozstrzygnięcia spornego kryterium/kryteriów lub zdecydować o wyborze dodatkowego oceniającego do przeprowadzenia oceny spornego kryterium/kryteriów.
4) W przypadku, gdy do rozstrzygnięcia rozbieżności wybrany został dodatkowy oceniający ostateczny wynik oceny projektu jest obliczany przez odrzucenie oceny skrajnej.

15.5 Ponowna ocena projektu

Ponowna ocena projektu (w stosownym zakresie) może nastąpić w wyniku:

- **powzięcia wiedzy o okolicznościach mogących mieć negatywny wpływ na wynik oceny projektu po wybraniu projektu do dofinansowania, a przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu;**
- **jego modyfikacji po wyborze projektu do dofinansowania, a przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu;**
- **modyfikacji projektu w trakcie jego realizacji, tj. po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu.**

W przypadku ponownej oceny projektu zasady oceny wskazane w niniejszym Regulaminie stosuje się odpowiednio, przy czym ocenie podlega zmodyfikowany projekt (uwzględniający proponowane zmiany) w stosownym zakresie.

16. Forma i sposób komunikacji między Wnioskodawcą a ION

16.1 Komunikacja przed rozpoczęciem oceny.

ION udziela odpowiedzi na zapytania w kwestiach dotyczących danego naboru zadane poprzez następujący adres mailowy:

pife@dolnyslask.pl

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania będą zamieszczane na stronie internetowej FEDS 2021-2027 https://funduszeuedolnoslaskie.pl/ w zakładce dotyczącej naboru. Przed zadaniem pytania należy zapoznać się z katalogiem najczęściej zadawanych pytań.

16.2 Komunikacja na etapie oceny

Komunikacja między Wnioskodawcą a ION na etapie oceny projektu będzie odbywała się elektronicznie – poprzez skrytki na Elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP) i aplikację WOD2021 oraz pomocniczo za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Komunikacja elektroniczna na etapie oceny wniosku odbywać się będzie w następujący sposób:

W momencie odesłania przez ION wniosku do uzupełnienia/poprawy Wnioskodawca na swoim koncie w WOD2021 otrzyma komunikat (wiadomość systemową) o obowiązkowej poprawie wniosku oraz wyznaczonym terminie na jego poprawę. Pismo z uwagami należy pobrać z notatki w ramach okna „Podgląd ostatniej wersji wniosku" lub z okna „Poprawa wniosku o dofinansowanie".

UWAGA!

Wnioskodawca zobligowany jest do systematycznego monitorowania w aplikacji WOD2021 statusu wniosku o dofinansowanie projektu/komunikatów oraz przeglądania notatek widocznych w ramach wniosku.
W przypadku, gdy Wnioskodawca otrzymał w aplikacji WOD2021 komunikat o obowiązkowej poprawie wniosku, ale bez załączonego do notatki pisma wzywającego do poprawy/uzupełnienia wniosku (w szczególności w konsekwencji błędów technicznych), zobowiązany jest do niezwłocznego kontaktu z ION. Wówczas ION dopuszcza przekazanie przedmiotowego pisma na wskazaną przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie projektu elektroniczną skrytkę ePUAP. W takim przypadku termin na poprawę wniosku liczony jest od dnia następnego po dniu przekazania pisma na skrytkę ePUAP.
Pozostałe pisma (z wyłączeniem pisma dotyczącego uzupełnienia/poprawy wniosku), w tym pismo informujące o zatwierdzonym wyniku oceny projektu oznaczającym wybór projektu do dofinansowania albo stanowiącym ocenę negatywną, o której mowa w art. 56 ust. 5 ustawy wdrożeniowej kierowane będą na elektroniczną skrytkę ePUAP Wnioskodawcy.

W związku z powyższym Wnioskodawca zobligowany jest do posiadania elektronicznej skrytki na platformie ePUAP. Adres posiadanej skrytki należy wskazać w treści wniosku o dofinansowanie projektu, w dedykowanym temu polu. Wnioskodawca ponosi pełną odpowiedzialność za poprawność oraz aktualność przedstawionych we wniosku o dofinansowanie projektu danych teleadresowych. Wnioskodawca zobowiązuje się do odbioru korespondencji kierowanej do niego w ww. sposób.

Wszelką korespondencję kierowaną na etapie oceny do ION Wnioskodawca przesyła na adres elektronicznej skrytki podawczej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu:

/UMWD_WROCLAW/SkrytkaESP

W ramach korespondencji kierowanej do ION należy wpisać w ePUAP, w tytule pisma ogólnego do podmiotu publicznego zwrot o treści:

„FEDS EFRR" oraz podać numer wniosku (o ile numer jest znany).

Pisma kierowane do ION powinny być podpisane elektronicznym podpisem kwalifikowanym lub podpisem zaufanym przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wnioskodawcy.

UWAGA! nie należy przesyłać skanów pism w formie papierowej, opatrzonych odręcznym podpisem.

W przypadku awarii systemów informatycznych dopuszcza się zastosowanie innych dodatkowych form komunikacji z Wnioskodawcą.

Wnioskodawca oświadcza, że zapoznał się z formą i sposobem komunikacji z ION w trakcie trwania naboru wskazanymi w niniejszym Regulaminie i jest świadomy skutków ich niezachowania (w tym niedochowania wyznaczonych przez ION terminów).

Oznacza to, że Wnioskodawca nie ma prawa do roszczeń w sytuacji, gdy na skutek nieodebrania, nieterminowego odebrania korespondencji od ION (w szczególności pisma wzywającego do poprawy/uzupełnienia wniosku) bądź innego uchybienia dojdzie do sytuacji niekorzystnej dla Wnioskodawcy. W szczególności będzie to przypadek, gdy Wnioskodawca nie dochowa terminu na złożenie poprawionego/uzupełnionego wniosku, co prowadzić będzie do jego negatywnej oceny.

W przypadku zmiany Regulaminu, niezwłocznie i indywidualnie informuje się o tym fakcie każdego wnioskodawcę oraz umieszcza się informację na stronie internetowej. W przypadku w którym w systemie nie został złożony żaden wniosek – informacja zostanie udostępniona tylko na stronie.

16.3. Forma i sposób udzielania Wnioskodawcy wyjaśnień w kwestiach związanych z treścią wezwania do uzupełnienia / poprawy wniosku o dofinansowanie projektu.

W przypadku wątpliwości interpretacyjnych związanych z treścią otrzymanego wezwania do uzupełnienia/poprawy wniosku o dofinansowanie projektu, Wnioskodawca może zwrócić się do ION z prośbą o wyjaśnienia za pośrednictwem poczty elektronicznej, wysyłając wiadomość mailową na adres: ocenaFEDS35@dolnyslask.pl

Odpowiedź zostanie przekazana na adres mailowy, z którego przesłane zostało zapytanie – o ile wskazany został on we wniosku o dofinansowanie projektu (w Sekcji B „Osoby do kontaktu").

Wystąpienie wnioskodawcy z prośbą o ww. wyjaśnienia nie powoduje wstrzymania terminu na złożenie uzupełnionego/poprawionego wniosku o dofinansowanie projektu.

17. Sytuacje, w których nabór może zostać unieważniony lub ION może zmienić Regulamin

Unieważnienie naboru:

1) ION unieważnia postępowanie gdy:
   a) w terminie składania wniosków o dofinansowanie projektu nie złożono żadnego wniosku albo
   b) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że wybór projektów do dofinansowania nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć albo
   c) postępowanie obarczone jest niemożliwą do usunięcia wadą prawną.

2) Unieważnienie postępowania może nastąpić w jego trakcie, gdy zaistnieje jedna z trzech przesłanek z pkt 1.

3) Unieważnienie postępowania może nastąpić po jego zakończeniu w wyniku zaistnienia przesłanek z pkt 1 lit. b i c.

4) ION nie może unieważnić postępowania z powodu przesłanki z pkt 1 lit. a, jeśli złożono przynajmniej jeden wniosek.

5) W przypadku rezygnacji wszystkich wnioskodawców z ubiegania się o dofinansowanie projektów w ramach naboru przed wyborem projektów do dofinasowania ION anuluje dany nabór.

6) Zawarcie w wyniku postępowania przynajmniej jednej umowy o dofinansowanie oznacza, że ION nie może już unieważnić postępowania. Zawarcie umowy oznacza, że nie wystąpiła żadna z przesłanek z pkt 1. Zgodnie z zasadą przejrzystości wnioskodawcy nie mogą być traktowani pod tym względem odmiennie.

7) Wystąpienie niemożliwej do usunięcia wady prawnej w postępowaniu rodzi ryzyko zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, które w wyniku tego, że postępowanie jest obarczone wadą prawną, również będą obarczone wadą prawną.

8) W terminie 7 dni od unieważnienia ION zamieści na swojej stronie internetowej informację o unieważnieniu postępowania. Informacja będzie zawierać wyjaśnienie przyczyn unieważnienia postępowania. ION poinformuje o tym również na portalu.

9) ION zastrzega sobie prawo do unieważnienia postępowania w przypadku awarii systemu polegającej na niedostępności aplikacji dla wnioskodawców, która uniemożliwia złożenie wniosku o dofinansowanie projektu.

Zmiana Regulaminu:

1) ION zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w niniejszym Regulaminie w trakcie trwania naboru do czasu jego rozstrzygnięcia, z zastrzeżeniem zmian skutkujących nierównym traktowaniem Wnioskodawców, chyba, że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

2) ION może wydłużyć nabór poprzez zmianę terminu złożenia wniosku w Regulaminie z zachowaniem obligatoryjnych terminów trwania naboru określonych w ustawie wdrożeniowej.
3) Do okoliczności, które mogą wpływać na wydłużenie terminu zakończenia naboru należą:
   a. awaria WOD2021/CST2021,
   b. zwiększenie alokacji przeznaczonej na nabór;
   c. zgłoszenie przez potencjalnych wnioskodawców uzasadnionej potrzeby wydłużenia terminu naboru;
   d. zmiany Regulaminu wyboru projektów (w tym m.in. w związku ze zmianami przepisów prawa, mającymi wpływ na regulacje zawarte w Regulaminie, ale nie skutkującymi koniecznością anulowania naboru);
   e. zmiany kryteriów wyboru projektów, z zastrzeżeniem, iż kryteria wyboru projektów mogą ulec zmianie wyłącznie wówczas, gdy w ramach naboru nie został złożony jeszcze żaden wniosek o dofinansowanie.
4) Regulamin nie będzie podlegał zmianie w części dotyczącej opisu sposobu wyboru projektu.
5) W przypadku zmiany Regulaminu, ION udostępnieni zmieniony Regulamin w taki sam sposób, w jaki nastąpiło pierwotne udostępnienie Regulaminu. Oznacza to, że zmieniony Regulamin będzie zamieszczony na stronie internetowej FEDS 2021-2027. Dodatkowo ION udostępni uzasadnienie zmian Regulaminu oraz termin, od którego zmieniony Regulamin jest stosowany. Zmieniony Regulamin stosuje się od dnia jego zatwierdzenia.
6) W przypadku zmiany Regulaminu, niezwłocznie i indywidualnie informuje się o tym fakcie każdego wnioskodawcę, który w ramach trwającego naboru złożył już wniosek o dofinansowanie.
7) Regulamin może zostać zmieniony wyłącznie do czasu zakończenia postępowania.

18. Wzór umowy o dofinansowanie projektu oraz czynności wymagane przed podpisaniem umowy o dofinansowanie

Otrzymanie przez Wnioskodawcę informacji o przyznaniu dofinansowania nie jest równoznaczne z podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Kwota, która może zostać zakontraktowana w ramach zawieranej umowy o dofinansowanie projektu w ramach ogłoszonego naboru, uzależniona jest od aktualnego w danym miesiącu kursu EUR oraz wartości algorytmu wyrażającego w PLN miesięczny limit środków wspólnotowych oraz krajowych możliwych do zakontraktowania (tzw. limitu „L”). Ponadto należy mieć na uwadze zapisy art. 61 ustawy wdrożeniowej (w szczególności przesłanki odmowy podpisania umowy o dofinansowanie projektu).

Wzór umowy o dofinansowanie, która będzie zawierana z wnioskodawcami projektów wybranych do dofinansowania stanowi Załącznik nr 5 do Regulaminu.

ION zastrzega sobie prawo zmiany wzoru umowy o dofinansowanie. Informacja w tym zakresie będzie przekazywana Wnioskodawcy/Beneficjentowi.

Projekt wybrany do dofinansowania musi spełniać kryteria wyboru projektów na każdym etapie jego wdrożenia, w tym przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. W zawiązku z powyższym Wnioskodawca ma obowiązek zawiadomić IZ FEDS 2021-2027 o wszelkich okolicznościach faktycznych i prawnych, mających wpływ na spełnianie przez projekt kryteriów wyboru projektu, których zaistnienie skutkowałoby negatywną oceną projektu.

Forma podpisania umowy o dofinansowanie projektu

Proces komunikacji z beneficjentem, co do zasady, będzie prowadzony w formie elektronicznej, dlatego też ION wprowadza elektroniczny sposób podpisywania umów o dofinansowanie, z wykorzystaniem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Koszty związane z ustanowieniem elektronicznego podpisu/odnowieniem kwalifikowanego certyfikatu są kosztami kwalifikowalnymi w projekcie, na zasadach określonych w niniejszym Regulaminie (Załącznik nr 1 do Regulaminu).

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach, podyktowanych np. brakiem technicznych możliwości, umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta w wersji papierowej. IZ FEDS 2021-2027 zastrzega sobie prawo niewyrażenia zgody na podpisanie umowy o dofinansowanie projektu w formie papierowej.

Przy podpisywaniu umowy o dofinansowanie projektu nie ma możliwości łączenia formy elektronicznej dokumentów z formą papierową, tj. nie jest możliwe złożenie załączników do umowy o dofinansowanie projektu w formie papierowej, jeżeli umowa będzie podpisywana w formie elektronicznej i na odwrót.

Dokumenty niezbędne do podpisania umowy o dofinansowanie projektu

I. Załączniki wymienione we wzorze umowy o dofinansowanie projektu – w takim zakresie w jakim dotyczą Beneficjenta i projektu.

II. Pozostałe dokumenty i informacje, w tym:

1. Dokumenty stanowiące podstawę prawną działalności Wnioskodawcy Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków (np. statut, akt założycielski, umowa spółki) – nie dotyczy JST.

   W przypadku, gdy u Wnioskodawcy/Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków zajdzie jakakolwiek zmiana danych i informacji podanych we wniosku o dofinansowanie projektu lub dołączonych do niego załącznikach m.in.: wypis z Ewidencji Działalności Gospodarczej/wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego/Statut/Wpisy do innego rejestru (jeżeli dotyczy), Numer Identyfikacji Podatkowej, REGON należy niezwłocznie poinformować IZ FEDS 2021-2027. Jeżeli wymagane dokumenty zostały przedłożone przez Wnioskodawcę do wniosku o dofinansowanie projektu i jednocześnie zachowują swą aktualność nie ma konieczności złożenia ich ponownie wraz z załącznikami wymaganymi przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu;

2. Dokumenty potwierdzające umocowanie przedstawiciela Wnioskodawcy/Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków do działania w jego imieniu i na jego rzecz, wraz z:

a) listą osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań (w przypadku podpisania umowy w sposób elektroniczny),
b) kartą wzorów podpisów (w przypadku podpisania umowy w formie papierowej).

3. Dokumenty potwierdzające zabezpieczenie środków w projekcie przez Wnioskodawcę, Partnera, w wysokości niezbędnej do pokrycia wkładu własnego oraz wydatków niekwalifikowalnych wraz z oświadczeniem o wysokości wydatków poniesionych przed podpisaniem umowy, a także (jeśli dotyczy) dokumentów potwierdzających wartość otrzymanych środków ze źródeł zewnętrznych. Zapisy dokumentów finansowych potwierdzających zabezpieczenie środków finansowych na realizację projektu powinny pozwalać na jednoznaczną identyfikację projektu. Rodzaj dokumentu przedstawianego przez Wnioskodawcę, Partnera potwierdzającego posiadanie środków zabezpieczających realizację projektu zależy od kategorii podmiotu:

   a) dla jednostek samorządu terytorialnego, właściwym dokumentem potwierdzającym posiadanie środków finansowych jest uchwała budżetowa na dany rok budżetowy. Jeżeli inwestycja będzie realizowana dłużej niż 1 rok (inwestycja wieloletnia) właściwym dokumentem jest Wieloletnia prognoza finansowa;
   b) dla państwowych i samorządowych jednostek budżetowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - dokumentem potwierdzającym posiadanie środków na realizację projektu jest plan dochodów i wydatków danej jednostki budżetowej, zwany „planem finansowym jednostki budżetowej”. W przypadku, gdy okres realizacji projektu przekracza jeden rok budżetowy – Wieloletnia prognoza finansowa (zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych);
   c) dla innych kategorii Wnioskodawców/Partnerów dokumentem potwierdzającym posiadanie środków na realizację projektu, z uwzględnieniem odpowiednich przepisów, jest np. plan finansowy, uchwała właściwego organu (lub oświadczenie w przypadku organu jednoosobowego) określająca zadania, na które przeznaczone są środki. Jeżeli stosowne przepisy nie regulują tego inaczej, potwierdzenie zabezpieczenia środków finansowych na realizację projektu może się odbyć w innej formie, zgodnie ze specyfiką danego podmiotu/wewnętrznymi procedurami i przepisami podmiotu regulującymi tę kwestię. W wypadku zamiaru zaciągnięcia kredytu na realizację projektu należy przedstawić promesę kredytową uzyskaną z banku na przedmiotową inwestycję. Środki objęte promesą powinny zostać uruchomione w terminie umożliwiającym finansowanie projektu.

4. Aktualne zaświadczenie wydane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Urząd Skarbowy o niezaleganiu przez Wnioskodawcę/Partnera/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków z należnościami publicznoprawnymi – nie starsze niż 3 miesiące od złożenia go do IZ FEDS 2021-2027;
5. Informacja Wnioskodawcy/Partnera /Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków o numerze rachunku płatniczego dla projektu oraz nazwy banku, w którym jest on prowadzony.

6. Oświadczenia Wnioskodawcy/Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, że:
   - nie został orzeczony wobec niego zakaz dostępu do środków o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności zapis art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary,
   - w przypadku Projektu nie nastąpiło, nie następuje i nie nastąpi nakładanie się finansowania przyznanego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, Funduszu Spójności lub innych funduszy, programów, środków i instrumentów Unii Europejskiej ani krajowych środków publicznych (w tym: Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Rządowy Fundusz Polski Ład), a także z państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) (w tym: Fundusze Norweskie, Fundusz Szwajcarski),
   - w przypadku, gdy realizacja projektu rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku, jest on realizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego, w tym dotyczącymi przestrzegania zasad udzielania pomocy publicznej oraz stosowania właściwych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych;
   - nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie z powodu podjęcia dyskryminujących aktów prawa miejscowego sprzecznych z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia nr 2021/1060 jak i nie zostały wydane żadne prawomocne wyroki sądów w sprawie naruszenia przepisów antydyskryminacyjnych (jeśli dotyczy),
   - nie pozostaje pod zarządem komisarycznym lub nie znajduje się w toku likwidacji lub nie znajduje się w toku postępowania upadłościowego lub wobec niego sąd nie oddalił wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe lub nie znajduje się w toku postępowania naprawczego,

7. Na potrzeby pracy w systemie SL2021 - wniosek o dodanie osoby zarządzającej projektem, zgodnie z wzorem określonym w „Wytycznych dotyczących warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027”. Przez osobę zarządzającą projektem rozumie się osobę, wskazaną przez Wnioskodawcę i upoważnioną w ramach obsługi SL2021 w jego imieniu do wszelkich czynności związanych z realizacją projektu, w szczególności do zarządzania uprawnieniami innych użytkowników Beneficjenta, przygotowywania i składania wniosków o płatność oraz przekazywania innych informacji związanych z realizacją projektu;
8. Zaświadczenia/oświadczenia o otrzymanej pomocy de minimis w okresie trzech lat. Nie dotyczy sytuacji, gdy od czasu oceny projektu Wnioskodawca/Partner/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków nie uzyskał żadnej dodatkowej pomocy de minimis, a jednocześnie na etapie aplikowania zostały już dostarczone wszystkie zaświadczenia/oświadczenia o otrzymanej ww. pomocy. W tym przypadku należy złożyć jedynie

oświadczenie o nieotrzymaniu dodatkowej pomocy de minimis (dotyczy projektów, w których całość lub część dofinansowania jest przekazywana w formie pomocy de minimis);

9. Umowa partnerska lub porozumienie, podpisane przez strony, zawarte zgodnie z zasadami określonymi w pkt 11 Wymagania w zakresie realizacji projektu partnerskiego niniejszego Regulaminu. Dokument należy dołączyć wyłącznie, gdy nie został dołączony do wniosku o dofinansowanie projektu (dotyczy projektów realizowanych w partnerstwie);
10. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną - dokumenty finansowe za okres 3 ostatnich lat obrotowych w przypadku, gdy Wnioskodawca/Partner/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków prowadzi w związku z projektem działalność gospodarczą, rozumianą jako oferowanie usług lub towarów na rynku (ww. dokumenty nie dotyczą Wnioskodawcy/Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, który załączył je do wniosku o dofinansowanie projektu, z wyjątkiem sytuacji, w której posiadane dokumenty finansowe dotyczą kolejnego roku obrotowego):
    - dla podmiotów, które mają obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 o rachunkowości – bilans i rachunek zysków i strat oraz informacja dodatkowa sporządzone za poprzednie 3 lata obrachunkowe, potwierdzone przez kierownika jednostki;
    - dla podmiotów niezobowiązanych do sporządzania bilansu i rachunku zysków i strat – kopie PIT/CIT lub zestawienia roczne z działalności gospodarczej na postawie księgi przychodów i rozchodów lub dokumentów równoważnych, sporządzone za poprzednie 3 lata obrachunkowe;
    - dla podmiotów działających krócej niż 1 rok obrachunkowy – kopie ww. dokumentów za dotychczasowy okres działalności;
11. Informacja o formie, w jakiej zostanie wniesione zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie wraz z odpowiednimi dokumentami (dotyczy wnioskodawców/beneficjentów zobligowanych do złożenia zabezpieczenia);
12. Dokument potwierdzający posiadanie, co najmniej siedziby/oddziału/fili/zakładu lub stałego/dodatkowego miejsca wykonywania/prowadzenia działalności na obszarze województwa dolnośląskiego (jeśli dotyczy);
13. Inne dokumenty na wezwanie IZ FEDS 2021-2027, w tym w szczególności wynikające z dokumentacji naborowej, których Wnioskodawca nie przedłożył na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu lub związanych z okolicznościami, jakie zostały zidentyfikowane po wybraniu projektu do dofinansowania.

Oświadczenia, o których mowa powyżej, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenia powinny zawierać klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń”.

W przypadku dostarczenia kopii dokumentów należy je obligatoryjnie potwierdzić za zgodność z oryginałem przez osoby do tego upoważnione. Za potwierdzenie

zgodności z oryginałem dokumentu przekazanego w formie elektronicznej, uważa się jego podpisanie podpisem kwalifikowanym lub zaufanym podpisem elektronicznym. Należy pamiętać, że każdy z przekazanych dokumentów powinien zostać opatrzony odrębnym podpisem.

Termin na złożenie dokumentów niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

1. Termin (nie krótszy niż 7 dni) na złożenie kompletnych i poprawnych załączników do umowy o dofinansowanie IZ FEDS 2021-2027 wskaże w piśmie informującym Wnioskodawcę o wyborze projektu do dofinansowania. Termin ten, za zgodą IZ FEDS 2021-2027 w uzasadnionych przypadkach, może ulec wydłużeniu.
2. W przypadku niedostarczenia dokumentów, o których mowa w punkcie 1 we wskazanym terminie, ION może odstąpić od podpisania umowy o dofinansowanie.

Warunki podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

1. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu IZ FEDS 2021-2027 zweryfikuje w ramach listy sprawdzającej spełnienia warunków do podpisania umowy o dofinansowanie (w takim zakresie jaki dotyczy projektu):
   a) wartość pomocy de minimis otrzymanej przez Wnioskodawcę/Partnera/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków w okresie trzech lat – poprzez sprawdzenie w SUDOP (Systemie Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej, dostępnym pod adresem: https://sudop.uokik.gov.pl/home) poziomu otrzymanej przez Wnioskodawcę/Partnera/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków pomocy de minimis;
   b) czy Wnioskodawca/Partner (jeśli dotyczy) nie jest przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 ust. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. (z późn. zm.);
   c) czy Wnioskodawca/Partner/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków (jeśli dotyczy) nie podlegają wykluczeniu z możliwości otrzymania dofinansowania ze środków Unii Europejskiej;
   d) czy Wnioskodawca/Partner/Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków (jeśli dotyczy) wywiązuje się z obowiązku ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska (weryfikacja w Wydziale Opłat Środowiskowych UMWD).

   Niespełnienie któregokolwiek z powyższych warunków może skutkować odstąpieniem przez ION od podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

2. Umowa o dofinansowanie projektu może zostać zawarta pod warunkiem potwierdzenia przez ION statusu Wnioskodawcy jako podatnika podatku od towarów i usług w *Wykazie podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT* prowadzonym przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej na stronie: https://www.podatki.gov.pl/wykaz-podatnikow-vat-wyszukiwarka . W przypadku, gdy Wnioskodawca posiada osobowość prawną a nie figuruje w ww. Wykazie, zobowiązany jest przedłożyć do ION aktualne zaświadczenie

właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego potwierdzającego jego status jako podatnika podatku od towarów i usług (nie starsze niż 3 m-ce).

3. W sytuacji podejrzenia nadużycia finansowego wobec Wnioskodawcy /Partnera/Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, umowa o dofinansowanie projektu nie może zostać zawarta, do czasu wyjaśnienia sprawy. W sytuacji stwierdzenia nadużycia finansowego wobec Wnioskodawcy/Partnera/ Podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków, np. fałszerstwa dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie projektu, ION odstąpi od podpisania umowy o dofinansowanie projektu.

Pozostałe warunki:

W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, Beneficjent (Partner, Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków – jeśli dotyczy) zostanie zobowiązany do przestrzegania i stosowania Wytycznych, wydanych na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej, a także monitorowania i stosowania kolejnych ich zmian – w takim zakresie w jakim Wytyczne go dotyczą. Aktualnie obowiązujące wersje Wytycznych publikowane są na portalu Funduszy Europejskich:

http://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/ w zakładce Zapoznaj się z prawem i dokumentami.

Uwaga: na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu oraz zawarcia umowy o dofinansowanie (w przypadku wybrania projektu do dofinansowania) nie jest wymagane przedłożenie do IZ FEDS 2021-2027 decyzji budowlanych.

Na etapie rozliczania projektu[10] Beneficjent będzie zobowiązany do przedłożenia do IZ FEDS 2021-2027 prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę/prawomocnej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji oraz/lub zgłoszenie budowy/zgłoszenie wykonywania innych robót budowlanych (z potwierdzeniem, że organ nie wyraził sprzeciwu), jeżeli zakres projektu objęty jest takim obowiązkiem prawnym.

Decyzja o pozwoleniu na budowę nie może być starsza niż trzy lata, chyba że prace budowlane zostały już rozpoczęte. W takim przypadku należy dodatkowo dołączyć kopię odpowiednich stron dziennika budowy, poświadczających, że budowa została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, kiedy decyzja stała się ostateczna oraz, że nie została ona przerwana na czas dłuższy niż 3 lata – dotyczy także zgłoszenia budowy/wykonywania innych robót budowlanych, w odniesieniu do których wymagane jest prowadzenie dziennika budowy). Powyższe dokumenty swoim zakresem muszą obejmować cały zakres projektu (jeśli dotyczy). Wskazane powyżej dokumenty nie dotyczą Wnioskodawcy/Partnera, który załączył je do wniosku o dofinansowanie projektu, lub realizuje projekt nieinfrastrukturalny.

[10] do pierwszego wniosku o płatność rozliczającego wydatki związane z zakresem rzeczowym objętym decyzją o pozwoleniu na budowę/decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji/zgłoszeniem budowy/zgłoszeniem wykonywania innych robót budowlanych.

19. Środki odwoławcze przysługujące Wnioskodawcy

Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do złożenia protestu na zasadach opisanych w ustawie wdrożeniowej. W przypadku wniosku ocenionego negatywnie do Wnioskodawcy wysyłane jest pismo informujące o zakończeniu oceny projektu. W piśmie podaje się informację o wyniku oceny wraz z uzasadnieniem wyniku oceny kryteriów, które zostały ocenione negatywnie.
Negatywna ocena projektu (w tym niezłożenie poprawionego/uzupełnionego wniosku w terminie) stanowi przesłankę lub podstawę dla Zarządu Województwa Dolnośląskiego do wykreślenia projektu z danego Porozumienia terytorialnego w sprawie określenia zasad realizacji projektów strategicznych w ramach instrumentu terytorialnego.

20. Komunikacja i Widoczność (obowiązki informacyjno-promocyjne)

Zgodnie art. 47 oraz art. 50 z rozporządzenia ogólnego Beneficjent musi wypełniać określone obowiązki informacyjno-promocyjne. Obowiązki te są zapisane w umowie o dofinansowanie projektu. W przypadku, gdy Beneficjent nie wypełni swoich obowiązków lub gdy nie podejmie działań zaradczych, IZ FEDS 2021-2027, uwzględniając zasadę proporcjonalności, anuluje do 3% dofinansowania zgodnie z umową o dofinansowanie projektu.

21. Kontrola

Wszyscy Wnioskodawcy ubiegający się o dofinansowanie w ramach naboru, są zobowiązani, na wezwanie ION, do poddania się kontroli w zakresie określonym w art. 24 ust. 2 pkt 2 lit. c) i ust. 3 ustawy wdrożeniowej.

W sytuacji wykrycia nieprawidłowości, na Wnioskodawcę może zostać nałożona korekta finansowa w zakresie określonym w art. 26 ust. 8 ustawy wdrożeniowej.

22. Podstawy prawne oraz inne ważne dokumenty

Nabór jest prowadzony przede wszystkim w oparciu o niżej wymienione akty prawne, dokumenty programowe, a także inne dokumenty niżej niewymienione, które dotyczą realizacji projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych:

1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202/1 z 07.06.2016 r.) [TFUE];
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności;
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231/159 z 30.6.2021 r. z późn zm.);

4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119/1 z 04.05.2016);
5. Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis;
6. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (z późn. zm.) (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.);
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE L 26 z 28.01.2012, s. 1, z późn. zm.);
8. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2016/2102 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie dostępności stron internetowych i mobilnych aplikacji organów sektora publicznego (Dz. Urz. UE L 327/1 z 02.12.2016);
9. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz. Urz. UE L 151/70 z dnia 7 czerwca 2019);
10. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
11. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
12. Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01);
13. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. 2022 r., poz. 1079 z późn. zm.) - tzw. ustawa wdrożeniowa;
14. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. 2024 r., poz. 1361 z późn. zm.) - ustawa o OZE;
15. Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. 2021 poz. 679);
16. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.);
17. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 702 z późn. zm.);
18. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 r., poz. 54 z późn. zm.);
19. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.);
20. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r., poz. 725 z późn. zm.);
21. Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320);
22. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.);

23. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 107 z późn. zm.);
24. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 z późn. zm.);
25. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1530 z późn. zm.);
26. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.);
27. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r., poz. 361 z późn. zm.);
28. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902);
29. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572);
30. Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r., poz. 935 z późn. zm.);
31. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 1640 z późn. zm.);
32. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1411);
33. Ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1440);
34. Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 632 z późn. zm.);
35. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. poz. 2607 z późn. zm.);
36. Rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, propagowanie wodoru odnawialnego i wysokosprawnej kogeneracji w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2022 poz. 2693, z późn. zm.);
37. Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz. U. z 2024 poz. 598);
38. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2024 r., poz. 40 z późn. zm.);
39. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);
40. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030;
41. Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce;
42. Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 przyjęty uchwałą nr 6333/VI/22 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 grudnia 2022 r.;
43. Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 aktualny na dzień ogłoszenia naboru;
44. Wytyczne, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy wdrożeniowej;

45. Porozumienie Terytorialne w sprawie określenia zasad realizacji projektów strategicznych w ramach Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego nr DG-R/54/2023 z 23.09.2023 r. z późniejszymi zmianami;
46. Strategia Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego;
47. Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

23. Załączniki do Regulaminu

1) Kwalifikowalność projektu i wydatków finansowanych w ramach EFRR z FEDS 2021-2027
2) Lista wskaźników na poziomie naboru dla Działania 2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych
3) Metodyka wyznaczenia uprawnionych wnioskodawców w ramach celu szczegółowego 2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych do wsparcia w formie dotacji
4) Mechanizm monitorowania i wycofania w przypadku wykorzystania infrastruktury na cele prowadzenia działalności gospodarczej o charakterze pomocniczym (dotyczy instalacji OZE nieobjętej pomocą publiczną/de minimis dla naborów dedykowanych OZE lub jeśli instalacja OZE jest elementem uzupełniającym)
5) Wzór umowy o dofinansowanie projektu – nabór nr FEDS.02.01-IZ.00-227/25